

IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU ZA 2024. GODINU

Javna ustanova „Apoteke Sarajevo“

e-mail: info@apoteke-sarajevo.ba

web: www.apoteke-sarajevo.ba

Tradicija

Na usluzi stanovništvu
još od 1948. godine

Znanje

Kontinuirana stručna
edukacija svih naših
uposlenika

Kvalitet

Posvećenost kvaliteti je
osnova rasta i razvoja
naše Ustanove

Povjerenje

47 apoteka, od kojih je
11 dežurnih, opravdava
povjerenje stanovništva

MISIJA

Stvoriti i realizirati vrijednosti za kupce/pacijente, lokalnu zajednicu, zaposlenike i Osnivača

VIZIJA

Postati “MOJA APOTEKA” i prvi izbor zdravog života za sve građane KS i ZDK

VRIJEDNOSTI

Integritet, kvalitet, inovativnost, briga za ugrožene grupe građana, težnja za konstantnim unaprjeđenjem, odgovornost za rezultat, društvena odgovornost, timski rad

SADRŽAJ

1.	UVOD	8
2.	ORGANIZACIJA JUAS	14
3.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	16
4.	PROSTOR.....	17
5.	OPREMA	22
6.	DJELATNOST.....	23
6.1.	SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE	24
6.2.	LJUDSKI RESURSI	25
6.2.1.	Fluktuacija zaposlenih, odlasci i dolasci	30
6.2.1.	Bolovanja, statistika i trendovi	30
6.2.2.	Zapošljavanje	30
6.2.3.	Zapošljavanje u saradnji sa JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	31
6.2.4.	Učešće JU „Apoteke Sarajevo“ u edukaciji i pripremi zdravstvenih radnika za samostalan rad	31
6.3.	SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	31
6.3.1.	Uvod	31
6.3.2.	Održavanje informacionog sistema	32
6.3.3.	Zaštita IT resursa i podataka	32
6.3.4.	Novi projekti u 2024. godini i završetak realizacije započetih projekata u 2023. godini 33	
6.3.5.	Provođenje postupaka nabavki i ugovaranja JUAS.....	35
6.4.	SEKTOR FARMACIJE	35
6.4.1.	ODJEL ZA PRODAJU	35
6.4.2.	ODJELA MARKETINGA	45
6.4.3.	ODJEL ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	48
6.4.4.	Galenski laboratorij „Galas“	50
6.4.5.	ODJEL NABAVKE.....	51
6.4.6.	ODJELJENJE LOGISTIKE	54
7.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	58

UVODNA RIJEČ

Ključni izazov za ustanovu kako u proteklom, tako i u izvještajnom period je implementacija Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Kolektivni ugovor) u dijelu koji se odnosi na enormna povećanja troškova plaća koje su o odnosu na period prije implementacije istog uvećana za više od 50%. Valja podsjetiti da je JUAS jedina javna zdravstvena ustanova na području Kantona Sarajevo koja je samofinansirajuća vanbudžetska ustanova, dakle finansira se iz vlastitih sredstava.

Dobrom pregovaračkom i rabatnom politikom u izvještajnom periodu obezbijedena su sredstva za održivost ustanove i finansiranje povećanja plata nastalih primjenom Kolektivnog ugovora. Kako je i vidljivo iz finansijskih pokazatelja, ova sredstva je nažalost nemoguće ostvariti obavljanjem vlastite djelatnosti, što predstavlja stalnu opasnost po održivost Ustanove. Obzirom na tržišne turbulencije uzrokovane globalnom krizom i ostale faktore koji direktno utječu na dobavljače/proizvođače sa kojim poslujemo, neovisno od zalaganja menadžmenta ustanove koji će nastaviti i u narednom periodu, vrlo je neizvjesno da će dosadašnji povoljni rabatni uslovi biti održivi u budućnosti.

JUAS je izvještajnu godinu završila sa najnižim opterećenjem zalihe na koji način smo s jedne strane poslovnim jedinicama osigurali kurentnu i potrebnu robu, dok smo s druge strane za Ustanovu priskrbili posebno boniranu nabavku i prodaju koja je krucijalna za poslovni uspjeh. Ovaj model poslovne politike i upravljanja menadžmenta JUAS je upravo i osigurao finansijsku stabilnost i pozitivne rezultate neovisno od izazova koji su prethodno opisani.

Nepovoljna struktura troškova Ustanove u kojoj velika većina istih otpada na plate zaposlenika, sprječava nas da značajnije ulažemo u naše poslovne jedinice i vlastiti brend pa samim tim u velikoj mjeri utiče i na našu konkurentnost na tržištu.

Neovisno od toga, svjesni sklonosti i preferencija današnjih konzumenata dermokožmetike, u izvještajnom periodu uspostavljeno je specijalizovano prodajno mjesto „Beauty Shop“ namijenjeno svim osobama koje brinu o pravilnoj njezi i zdravlju kože. Na ovaj način JUAS planira privući mlađu populaciju i proširiti dijapazon svoje ponude.

Nastojeći da na adekvatan način zaštiti ključnu procesnu i komunikacijsku infrastrukturu, JUAS je u 2024. godini provela migraciju iste na Cloud bazirani sistem.

Neovisno od prednje navedenih izazova sa kojim se JUAS susrela, u toku 2024. godine ostvaren je ukupan rast prihoda od 10,39 % u odnosu na prethodnu 2023. godinu.

Iako se JUAS u 2024. godini samostalno izborila sa svim finansijskim izazovima koji su pred nju stavljeni, nastavili smo se obraćati osnivaču i Ministarstvu zdravstva KS kako bi nas podržali i kako bi zajedno iznašli rješenje sve opisane problematike kojom smo izloženi.

Navedene aktivnosti poduzete su u cilju stabilizacije i jačanja Ustanove kao prepoznatljivog brenda. Ove, a i druge aktivnosti, nastaviti će se i u narednom periodu kroz utvrđivanje strateških ciljeva za dobrobit Ustanove, njenih radnika i šire društvene zajednice.

JU "Apoteke Sarajevo"

Mr.ph. Zenaida Hasić

Generalni direktor

1. UVOD

Djelatnost (misija i pravni okvir) JU "Apoteke Sarajevo"

Djelatnost Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ – (u daljem tekstu: JUAS), je obavljanje apotekarske djelatnosti na primarnom nivou, što obuhvata sljedeće:

- snabdijevanje lijekovima i medicinskim sredstvima
- snabdijevanje herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama
- snabdijevanje homeopatskim lijekovima
- izrada i snabdijevanje magistralnim i galenskim lijekovima
- snabdijevanje dječijom hranom i dječijom opremom, kao i dijetetskim proizvodima
- snabdijevanje kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravlja
- savjetovanje u vezi pravilne primjene lijekova, medicinskih sredstava, herbalnih i homeopatskih lijekova, kozmetičkih i dijetetskih proizvoda
- pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva, a koje podrazumijeva mjerenje određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine i sl.

U skladu sa Odlukom o klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 47/10), djelatnost JUAS obuhvata slijedeće razrede:

- 21.10 – Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda
- 21.20 – Proizvodnja farmaceutskih preparata
- 20.42 – Proizvodnja parfema i toaletno-kozmetičkih preparata
- 46.45 – Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom
- 46.46 – Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima
- 47.73 – Djelatnost apoteke
- 47.74 – Trgovina na malo medicinskim preparatima i ortopedskim pomagalicama u specijalizovanim prodavnicama
- 47.75 – Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
- 63.11 – Obrada podataka
- 86.90 – Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite.

U obavljanju apotekarske djelatnosti magistri farmacije, u saradnji sa drugim zdravstvenim radnicima, posebnu pažnju posvećuju praćenju, izbjegavanju ili smanjenju nuspojava lijekova.

JUAS posluje samostalno i svoju djelatnost obavlja na način propisan:

- Zakonom o ustanovama („Službeni list RBiH“, br. 6/92, 87/93 i 13/94)
- Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/10 i 75/13)
- Zakonom o apotekarskoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10)

- Odlukom o preuzimanju prava i obaveza Osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja JUAS („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 7/12)
- Statutom JUAS-a („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 4/14, 20/16, 45/19 i 01/22)
- Drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

Misija JUAS: Stvoriti i realizovati vrijednost za pacijente, lokalnu zajednicu, zaposlene i Osnivača.

Vizija JUAS: Postati „Moja apoteka“ i prvi izbor zdravog života za sve građane Sarajevskog i Zeničko – Dobojskog kantona.

Vrijednosti JUAS su:

- Integritet
- Kvalitet
- Inovativnost
- Briga za ugrožene grupe građana
- Težnja za konstantnim unaprjeđenjem
- Odgovornost za rezultat
- Društvena odgovornost
- Timski rad.

Osnivač JUAS

JUAS je zdravstvena ustanova u državnoj svojini, a prava i dužnosti Osnivača ima Skupština Kantona Sarajevo.

Sjedište JUAS

Sjedište JUAS je u Sarajevu, na adresi Kranjčevićeva 29.

Identifikacijski broj JUAS

4200280090003

Radno vrijeme JUAS

Radno vrijeme JUAS usklađeno je sa Zakonom o radu Federacije BiH i propisanim radnim vremenima osnivača i prilagođeno potrebama zdravstvenih ustanova i pacijenata/korisnika naših usluga na području Kantona Sarajevo i Zeničko – Dobojskog kantona.

Na osnovu odluke Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo na 11 (jedanaest) općina Kantona Sarajevo organizovana je dežurna služba u apotekama JUAS i to:

- Općina Stari Grad - apoteka “Baščaršija”
- Općina Centar - apoteka “Marijin Dvor”
- Općina Novo Sarajevo – Apoteka “Novo Sarajevo”

- Općina Novo Sarajevo - apoteka "Hitna"
- Općina Novi Grad - apoteka "Dobrinja"
- Općina Ilidža - apoteka "Ilidža"
- Općina Vogošća - apoteka "Vogošća"
- Općina Ilijaš - apoteka "Ilijaš"
- Općina Hadžići - apoteka "Hadžići".
- Općina Novo Sarajevo - Apoteka "Kovačići"
- Općina Novi Grad - Apoteka "Otoka"

Iz izloženog se vidi da su sve općine u Kantonu Sarajevo izuzev Općine Trnovo bile pokrivena sa dežurnom službom.

Radno vrijeme organizacionih jedinica je prikazano u tabeli niže.

Tabela 1. Prikaz radnog vremena organizacionih jedinica

R.B.	Naziv org. jedinice	Org. oblik	Adresa	Opština	Radno vrijeme radnim danom	Radno vrijeme subotom	Radno vrijeme nedjeljom
DEŽURNE APOTEKE (rade svaki dan, subotom, nedjeljom i praznicima)							
1	Baščaršija	apoteka	Obala Kulina Bana 40	Stari Grad	0-24	0-24	0-24
2	Marijin Dvor	apoteka	Maršala Tita 1	Centar	0-24	0-24	0-24
3	Novo Sarajevo	apoteka	Zmaja od Bosne 51	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
4	Hitna	ogranak	Kolodvorska 14	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
5	Dobrinja	apoteka	Salke Lagumdžije 15	Novi Grad	0-24	0-24	0-24
6	Ilidža	apoteka	Emira Bogunića – Čarlija 15	Ilidža	0-24	0-24	0-24
7	Hadžići	ogranak	Hadželi 84	Hadžići	0-24	0-24	0-24
8	Vogošća	apoteka	Igmanska 56	Vogošća	0-24	0-24	0-24
9	Ilijaš	apoteka	Hašima Spahića 23	Ilijaš	0-24	0-24	0-24
10	Kovačići	ogranak	Zagrebačka 27	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
11	Otoka	ogranak	Gradačaka 14a	Novi Grad	0-24	0-24	0-24
KANTON SARAJEVO							
1	Bosna	apoteka	Zelenih beretki 81	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
2	Logavina	ogranak	Logavina do broja 25	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
3	Stari Grad	apoteka	Fra Grge Martića b.b	Stari grad	7,30 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	9,00 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	/
4	Sedrenik	ogranak	Sedrenik 85	Stari grad	Pon,uto,sri,pet 7,30-15,00 Čet 13,00 -20,00	Svaka druga subota 8,00 – 14,00	/
5	Vratnik	ogranak	Mustafe Dovidžije 17	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
6	Breka	ogranak	Himze Polovine b.b	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
7	Centralna apoteka	apoteka	Maršala Tita 40	Centar	7,30 – 22,00 (lj) 22,00 (z)	9,00 – 21,00 (lj) 21,00 (z)	/
8	Centar (Vrazova)	ogranak	Vrazova 11	Centar	8,00 – 20,00	8,00 – 20,00	/
9	Koševo	apoteka	Bolnička 9	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
10	Koševsko Brdo	apoteka	Braće Begić 4	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/

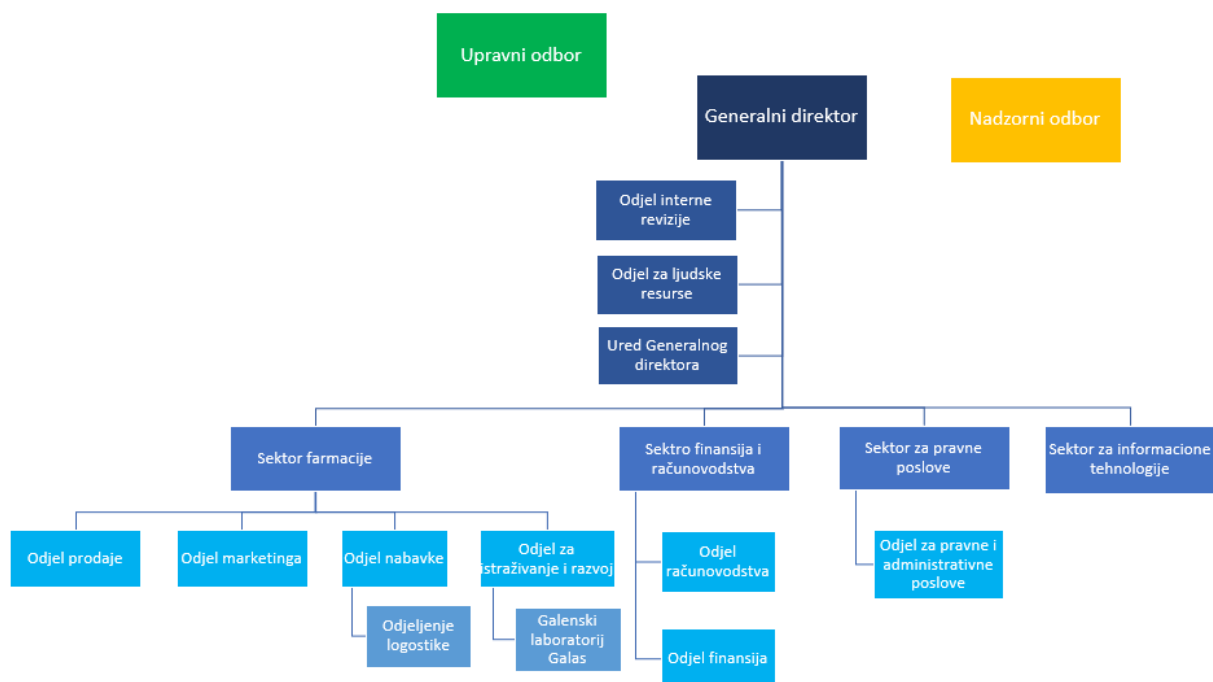
11	Mejtaš	apoteka	Čekaluša 29	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
12	Pozorište	ogranak	Branilaca Sarajeva 21	Centar	7,30 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	9,00 – 15,00	/
13	Skenderija	apoteka	Reisa Džemaludina Čauševića 4	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
14	Čengić Vila	apoteka	Bulevar M. Selimovića 21	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
15	Grbavica	ogranak	Grbavička 14b	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
16	Importanne	ogranak	Zmaja od Bosne 7-7A	Novo Sarajevo	9,00 – 22,00	9,00 – 22,00	/
17	Pofalići	ogranak	Hamdije Čemerlića 17	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
18	Pofalići gornji	ogranak	Humska 67	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
19	Velešići	ogranak	Mustafe Behmena 24a	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
20	Aerodromsko Naselje	ogranak	Rudolfa Rude Tomića 5	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
21	Buća Potok	ogranak	Adema Buće 70	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
22	Novi Grad	apoteka	Trg međunarodnog prijateljstva 7	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
23	Rajlovac	ogranak	Rajlovačka cesta 41	Novi Grad	8,00 – 20,00	8,00 – 15,00	/
24	Saraj Polje	ogranak	Mojmilska b.b	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 20,00	/
25	Švrakino	ogranak	Safeta Hadžića b.b	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
26	Hrasnica	ogranak	Put Famosa 1	Ilidža	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
27	Kobilja Glava	apoteka	Kobilja Glava b.b	Vogošća	Pon, sri, čet, pet: 7,30 – 15,00 Uto: 13,00 – 20,00	Svaka druga subota 8,00 – 14,00	/
28	Srednje	ogranak	Srednje b.b	Ilijaš	8,00 – 16,00 Sri. Čet. 12,00 – 20,00	/	/
29	Trnovo	depo	Trnovo b.b	Trnovo	8,00 – 16,00	/	/
ZE – DO KANTON							
1	Breza	ogranak	Šehidska 20	Breza	7,30 – 22,00	7,30 – 15,00	7,30 – 15,00
2	Olovo	ogranak	Bosanska b.b	Olovo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
3	Olovo II	ogranak	Željeznička 35	Olovo	9,00 – 12,00	/	/
4	Careva čuprija	depo		Olovo	Pon,,sri, pet 8,00 – 12,00	/	/
5	Vareš	ogranak	Zvijezda 23 blok E4	Vareš	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/

6	Visoko	ogranak	Šehida Resula 2	Visoko	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
7	Gračanica	depo	Veliko Čajno b.b	Visoko	8,00 – 20,00	/	/
GALENSKI LABORATORIJ GALAS							
1	Galas	Galenski laboratorij	Mustafe Pintola 1	Ilidža	8,00 – 16,00	/	/
ADMINISTRATIVNE SLUŽBE							
1	Direkcija		Kranjčevićeva 29	Centar	8,00– 16,00	/	/
2	Služba za nabavku i skladište		Bistrik Medresa 2	Stari Grad	8,00– 16,00	/	/
3	Call Centar		Grbavička 14b	Novo Sarajevo	0-24	/	/

2. ORGANIZACIJA JUAS

Rad u JUAS se odvija kroz:

- Menadžment
- Sektore/Službe/Odjele/Odjeljenja
- Mrežu organizacionih jedinica
- (Apoteka, ogranak apoteke, depo, specijalizovano prodajno mjesto)
- Galenski laboratorij "GALAS"

Menadžment JUAS čine generalni direktor i rukovodioci sektora.

Sektori u JUAS su:

- Sektor farmacije
- Sektor finansija i računovodstva
- Sektor za pravne poslove
- Sektor za informacione tehnologije

U sektorima JUAS se obavljaju stručno - administrativni i drugi poslovi, u skladu sa zakonskim propisima i potrebama JUAS.

Prodajnu mrežu čine apoteke, ogranci apoteka, depoi i specijalizovana prodajna mjesta.

Apoteka je organizacioni oblik koji ispunjava uslove za nabavku, čuvanje i izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda, u skladu sa zakonom.

Ogranak apoteke je organizaciona jedinica apoteke, koji ispunjava uslove za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda, u skladu sa zakonom.

Depo je organizaciona jedinica apoteke, koji se osniva isključivo na demografski ugroženim područjima i u kome se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova.

Specijalizovano prodajno mjesto je zasebna organizaciona jedinica ili dio organizacione jedinice, koje obavlja djelatnost trgovine na malo: medicinskim sredstvima, parafarmaceutikom, herbalnim i homeopatskim proizvodima, ljekovitim biljem i drugim sredstvima prirodnog porijekla, galenskim proizvodima, repromaterijalom i priborom za stomatološku djelatnost, sredstvima za održavanje higijene, i drugim proizvodima.

Galenski laboratorij je laboratorij u kojem se izrađuju galenski lijekovi prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima.

U galenskom laboratoriju obavljaju se slijedeći poslovi: izrada, ispitivanje, obrada, pakovanje, etiketiranje, čuvanje i distribucija slijedećih ljekovitih pripravaka: ljekovite masti, gelovi, kozmetičke kreme, praškovi, supozitorije, tinkture, razne solucije, čajevi monokomponentni i mješavine, mehlemi i dječije zaštitne kreme, kreme za njegu djece i dr.

3. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Upravni odbor

Upravni odbor upravlja JUAS. Upravni odbor ima 5 članova.

Upravni odbor u okviru svojih ovlaštenja radi saglasno Zakonu o ustanovama, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Statutu, Poslovniku o radu Upravnog odbora i drugim općim aktima JUAS.

U izvještajnom periodu djelovao je Upravni odbor, imenovan na mandatni period od 4 godine, Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-40777-19.2/21 od 11.11.2021. godine.

Tabela 3. Prikaz članova Upravnog odbora

Ime i prezime	Svojstvo
Tamer Bego	Predsjednik
Lejla Dumanjić	Član
Nedim Dizdarević	Član
Hajra Eskić	Član
Ada Huskić	Član

Dana 18.04.2024. godine je rješenjem Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-23567-33.2/24 za v.d. člana Upravnog odbora imenovana je Alma Kazazić do okončanja procedure javnog oglasa i konačnog imenovanja. Dana 06.06.2024. godine rješenjem Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-31329-40.2/24 za člana Upravnog odbora imenovana je Alma Kazazić na mandatni period do isteka mandata člana Upravnog odbora imenovanog rješenjem broj: 02-04-40777-19.2/21 od 11.11.2021. godine

Ime i prezime	Svojstvo
Tamer Bego	Predsjednik
Nedim Dizdarević	Član
Lejla Dumanjić	Član
Alma Kazazić	Član
Ada Huskić	Član

Generalni direktor

Generalni direktor rukovodi radom JUAS. Generalni direktor je samostalan u svom radu i odgovoran je Upravnom odboru, Vladi i Skupštini Kantona Sarajevo za zakonitost i stručnost rada u JUAS.

U izvještajnom periodu funkciju generalnog direktora obnašao je:

Zenaida Hasić, mr.ph.

Nakon provedene konkursne procedure, Odlukom Upravnog odbora broj: 01-01-1325-1-2/22 od 12.05.2022, uz prethodnu saglasnost Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo za generalnog direktora imenovana je mr.ph. Zenaida Hasić na mandatni period od četiri godine.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je organ kontrole poslovanja u JUAS. Prema Osnivačkoj odluci, Nadzorni odbor ima tri člana, od kojih je jedan iz reda stručnih radnika zaposlenih u JUAS.

U izvještajnom periodu djelovao je Nadzorni odbora imenovan Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo 02-04-29940-23.2/22 od 04.08.2022. godine

Tabela 4. Prikaz članova Nadzornog odbora

Ime i prezime	Svojstvo
Azra Obhodžić	Predsjednik
Dijana Rokvić	Član
Alma Komarica	Član

4. PROSTOR

JUAS svoju registrovanu djelatnost obavlja u 53 poslovnih prostora i to:

5

Uprava, stručne službe i
Odjel za nabavku

47

Apoteke, ogranci i depoi
apoteka

1

Galenski laboratorij
GALAS

Tabela 5. Prikaz strukture vlasništva prostornih kapaciteta na Kantonu Sarajevo

R.b.	Naziv organizacionog segmenta	Organizacioni oblik	Lokalitet (općina i adresa)	Kvadratura prostora (m ²)	Pravni status
1	Uprava	uprava	Centar Kranjčevićeva br.29.	333	Zakup
2	Odjel za nabavku	administracija	Bistrik Medresa 2	1.008,65	Vlasništvo JUAS
3	Sektor za finansije i računovodstvo	administracija	NovoSarajevo Bul. Meše Selimovića 70	70,00	Vlasništvo JUAS
4	Odjeljene marketing i Call Centar	administracija	Grbavička 14b	50,28	Općina Novo Sarajevo - zakup
5	Arhiva	administracija	Čekaluša 38	46,00	Općina Centar – zakup

6	Aerodromsko naselje	ogranak	Novi Grad Rudolfa Rude Tomića 5	94,94	Općina Novi Grad - zakup
7	Bašćaršija i Pharma shop	apoteka	Stari Grad Kulina Bana 40	148,81	Općina Stari Grad - zakup
8	Bosna	apoteka	Stari Grad Zelenih beretki 81	211,67	Islamska zajednica u BiH – Rijaset
9	Buća Potok	ogranak	Novi Grad Adema Buće 70	92,82	Općina Novi Grad - zakup
10	Breka	ogranak	Himze Polovine b.b	99,93	Općina Centar – zakup
11	Centralna apoteka	apoteka	M. Tita 40	360,30	Vlasništvo JUAS
12	Centar- Vrazova	ogranak	Vrazova 11	71,00	JU Dom zdravlja KS – zakup
13	Čengić Vila	apoteka	Novo Sarajevo Bul. M. Selimovića 21	232,79	Vlasništvo JUAS
14	Dobrinja	apoteka	Novi Grad Salke Lagumdžije 15	222,12	Općina Novi Grad - zakup
15	Grbavica	ogranak	Grbavička 14b	84,15	Općina Novo Sarajevo - zakup
16	Hadžići	ogranak	Hadžići Hadželi 84	106,93	Vlasništvo JUAS
17	Hitna	ogranak	Novo Sarajevo Kolodvorska 14	74,40	Zavod za hitnu medicinsku pomoć KS – zakup
18	Hrasnica	ogranak	Ilidža Put Famosa 1 Hrasnica	74,70	Vlasništvo JUAS
19	Ilidža	apoteka	Emira Bogunića – Čarlija 15	236,25	Vlasništvo JUAS
20	Ilijaš	apoteka	Ilijaš Hašima Spahića b.b	128,30	Vlasništvo JUAS
21	Importanne	ogranak	Zmaja od Bosne 7-7A	86,55	Importanne centar (Teloptic d.o.o.) – zakup
22	Kobilja Glava	ogranak	Vogošća Kobilja Glava b.b	95,36	Vlasništvo JUAS
23	Koševo	apoteka	Centar Bolnička 9-A	198,98	Kantonalni stambeni fond Sarajevo

24	Koševsko Brdo	apoteka	Centar Braće Begić 4	121,13	Kantonalni stambeni fond Sarajevo
25	Kovačići i Denta shop Kovačići	ogranak	Novo Sarajevo Zagrebačka 27	114,72	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH
26	Logavina	ogranak	Stari Grad Logavina do 25	51,92	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH
27	Marijin Dvor	apoteka	Centar Maršala Tita 1	178,01	Općina Centar - zakup
28	Mejtaš	apoteka	Centar Čekaluša 29	149,94	Kantonalni stambeni fond Sarajevo
29	Novi Grad	apoteka	Novi grad Trg. Međ. Prijatelj. 7	275,36	Vlasništvo JUAS
30	Novo Sarajevo	apoteka	Novo Sarajevo Zmaja od Bosne 51	150,42	Općina Novo Sarajevo - zakup
31	Otoka	ogranak	Novi grad Gradačka 14a	85,96	Općina Novi Grad - zakup
32	Pofalići	ogranak	Novo Sarajevo Hamdije Čemerlića 7	73,54	Vlasništvo JUAS
33	Pofalići Gornji	ogranak	Novo Sarajevo Humka 67	82,70	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
34	Pozorište	ogranak	Centar Branilaca Sarajeva 21	78,45	ZOI 84 - zakup
35	Rajlovac	ogranak	Novi Grad Rajlovačka cesta 41	76,01	TC Robot Rajlovac - zakup
36	Robot Hrasno	prostor funkciji	nije u Azize Šaćirbegović b.b	79,30	Vlasništvo JUAS
37	Saraj Polje	ogranak	Novi grad Mojmilska b.b	69,84	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
38	Sedrenik	ogranak	Stari grad Sedrenik br. 85	75,23	Općina Stari Grad - zakup
39	Skenderija	apoteka	Reisa Dž. Čauševića 4	142,04	Vakufska direkcija Sarajevo - zakup

40	Srednje	ogranak	Ilijaš Srednje	59,30	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
41	Stari Grad	apoteka	Stari Grad Trg fra Grge Martića 2	204,07	Općina Stari Grad - zakup
42	Švrakino	ogranak	Novi grad Safeta Hadžića b.b	66,64	Općina Novi Grad - zakup
43	Trnovo	depo	Trnovo	15,05	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
44	Velešići	ogranak	Novo Sarajevo Mustafe Behmena 24a	62,46	Vlasništvo JUAS
45	Vogošća	apoteka	Vogošća Igmanska 56	131,58	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
46	Vratnik	ogranak	Mustafe Dovadžije 17	87,34	Vlasništvo JUAS
47	Galenski laboratorij GALAS	laboratorij	Mustafe Pintola 1	197,82	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja

Tabela 6. Prikaz strukture vlasništva prostornih kapaciteta u ZE – DO kantonu

R.b.	Naziv organizacionog segmenta	Organizacioni oblik	Lokalitet (općina i adresa)	Kvadratura prostora (m ²)	Pravni status
1	Breza	ogranak	Breza Šehidska 20	82,92	Vlasništvo JUAS
2	Gračanica	depo	Visoko Veliko Čajno b.b.	16,00	MZ Gračanica - zakup
3	Olovo	ogranak	Olovo Bosanska bb	63,00	Vlasništvo JUAS
4	Olovo 2	ogranak	Olovo Željeznička 35	60,00	DZ Olovo - zakup
5	Careva Ćuprija	depo	Careva Ćuprija		DZ Olovo - zakup
6	Vareš	ogranak	Vareš	73,08	Državno vlasništvo - pravo trajnog korištenja

7	Visoko	apoteka	Visoko Šehida Resula br. 2	187,57	Vlasništvo JUAS
---	--------	---------	-------------------------------	--------	-----------------

Generalno sagledavajući, zatečeno stanje svih poslovnih jedinica JUAS je na granici zadovoljavajućeg. Kako je od adaptacije pojedinih poslovnih jedinica, naročito onih koje se nalaze na rubnim područjima KS prošlo više od 20-tak godina, ukazala se potreba za osvježavanjem i ovih apoteka.

Pošto JUAS čini 47 poslovnih jedinica (apoteka, ogranaka i depoa), saniranje i adaptacija svih poslovnih jedinica nije moguća bez velikih finansijskih ulaganja. Rješavanje ove problematike započeto je u posljednjem kvartalu 2021. godine, te je nastavljeno sa sukcesivnim adaptacijama u toku izvještajnog perioda.

U 2023. godini započet je i projekat ulaganja u adaptaciju poslovne zgrade u vlasništvu JUAS na adresi Bistrik medresa 2. Obzirom da se JUAS već dugi niz godina susreće sa problematikom decentralizovanih stručnih službi koje su mahom smještene u iznajmljenim poslovnim prostorijama, planirano je prevazilaženje navedene problematike na način da sve stručne službe budu smještene u vlastitom objektu na navedenom lokalitetu. U toku 2023. godine izrađeni su: idejni, glavni i projekat enterijera.

Obzirom da prednje navedeno iziskuje velika finansijska ulaganja, u izvještajnom periodu JUAS je pokrenula niz aktivnosti kako bi kroz podršku Osnivača osigurala dodatna sredstva za ovu namjenu. Obzirom da je u izvještajnom periodu izmjenama Kolektivnog ugovora došlo do povećanja najniže neto satnice u zdravstvu, a kako je JUAS samofinansirajuća vanbudžetska ustanova, sva sredstva usmjerena su na redovnu isplatu plata i očuvanje radnih mjesta.

Također, većina poslovnih prostora u kojima se odvija naša poslovna djelatnost jesu iznajmljeni poslovni prostori, te je u izvještajnom periodu došlo do znatnog povećanja troškova najma. Ovo predstavlja još jednu od finansijskih poteškoća kojima je Ustanova bila izložena u 2024. godini i koju teško možemo prevazići bez podrške našeg vlasnika i osnivača. Samostalno smo se obraćali zakupodavcima sa molbom za umanjenje zakupnine, odnosno održavanja iste na postojećem nivou, međutim, niti od jednog nismo dobili pozitivan odgovor.

5. OPREMA

Sve apoteke i Galenski laboratorij „GALAS“ su raspolagali opremom, koja je prema važećim zakonskim propisima neophodna za obavljanje registrovane djelatnosti, ali je ista većim dijelom stara i dotrajala (amortizovana) i potrebna su nova ulaganja za njeno završavanje.

JUAS ne posjeduje dijagnostičku opremu jer naša djelatnost ne dozvoljava dijagnostiku. Od opreme, raspoložemo sa opremom za pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva tzv. screening testiranja, a koje podrazumijevaju mjerenje određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze, kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine, itd.

Što se tiče ostale medicinske opreme, svaka apoteka raspolaže medicinskom opremom koja je prema Pravilniku o nomenklaturi, standardima i normativima u zdravstvenoj djelatnosti neophodna za obavljanje registrovane djelatnosti.

6. DJELATNOST

6.1. SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE

U izvještajnom periodu, poslovi Sektora bili su usmjereni na aktivnosti unutar same ustanove, unutrašnjeg uređenja, vođenja poslovanja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, te kontinuirano pružanje savjetodavne pomoć i administrativne podrške svim Sektorima u JUAS, kao i Upravnom i Nadzornom odboru.

U dijapazon rada Sektora za pravne poslove odvijalo se kroz vođenje sudskih postupaka te eksterna komunikacija sa organima uprave. U cilju uspostavljanja i provođenja učinkovitog poslovanja, Sektor za pravne poslove je u izvještajnom razdoblju dala i objedinila veliki broj mišljenja na tumačenje zakona, drugih propisa i općih akata, izvješća i strateških dokumenata uključujući Plan rada i finansijski plan JUAS, Godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju JUAS, Pravilnik o radu i mnoge druge interne akte.

Nastavno na prednje navedeno Sektor za pravne poslove obavljao je slijedeće poslove i zadatke:

- stručno – administrativne poslove iz domena svih poslovnih odnosa u kojim učestvuje JUAS
- priprema materijala za rad sjednica Upravnog i Nadzornog odbora iz domena rada Sektora
- izrada Godišnjeg plana rada i finansijskog poslovanja JUAS, Godišnjeg izvještaja o radu JUAS,
- nacrt Pravilnika o radu JUAS,
- koordinacija prilikom provođenja redovnog godišnjeg popisa imovine, potraživanja i obaveza u JUAS
- pružanje savjetodavne pomoći i administrativne podrške generalnom direktoru, stručnim službama, stručnim organima kao i Upravnom i Nadzornom odboru JUAS
- vođenje sudskih postupaka te eksterna komunikacija sa organima uprave i drugim institucijama
- praćenje zakonske regulative i usaglašavanja općih akata JUAS-a sa nastalim promjenama
- izrada ugovora sa svim poslovnim partnerima JUAS-a
- prijem i raspored pripravnika – volontera magistara farmacije i pripravnika – volontera farmaceutskih tehničara na obavljanje pripravničkog staža radi sticanja zvanja za samostalan rad
- stručni nadzor nad čuvanjem i zaštitom arhivske građe
- ostali poslovi.

Slijedom iznesenog vidljivo je da je Sektor za pravne poslove kontinuirano samostalno, kao i u radu sa ostalim sektorima, sudjelovao u implementaciji svih strateških planova u JUAS.

U proteklom periodu, u Službenim novinama Kantona Sarajevo, broj: 40/24 objavljen Kolektivni ugovor o izmjeni Kolektivnog ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo (dalje u tekstu „Kolektivni ugovor“). Ovim

Kolektivnim ugovorom, Najniža neto satnica u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo za period 01.09.2024. do 01.04.2025. godine iznosi 3,40 KM.

JUAS je kao i do sada i ako je samofinansirajuća vanbudžetska ustanova jedna od prvih zdravstvenih ustanova koja je svojim radnicima isplatila plate po najnižoj neto satnici, predviđenoj Kolektivnim ugovorom.

Primjenom Izmjena Kolektivnog ugovora u dijelu koji se odnosi na povećanje neto satnice, zbog nedostatnosti sredstava, vrlo brzo će ostaviti trajno negativne posljedice na JUAS, iz kojeg razloga je Sektor sačinio brojne dopise kojima je o navedenom upoznala osnivača, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo i Skupštinu Kantona Sarajevo.

Također stupanjem na snagu Izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora, nastala je obaveza usklađivanja Pravilnika o radu JUAS, sa odredbama istog, što je Sektor uspješno i finalizirao te su usvojene izmjene i dopune Pravilnik o radu JUAS.

U izvještajnom periodu u Sektor za pravne poslove u saradnji sa Odjelom za prodaju, posebnu pažnju posvetila izradi i zaključivanju ugovora sa dobavljačima, sa akcentom na utvrđivanje najboljih mogućih uslova za JUAS.

6.2. LJUDSKI RESURSI

Radnici JUAS-a predstavljaju jednu od njenih najvećih vrijednosti.

U toku 2024. godine, nastavljen je proces koji će omogućiti da se organizacija rada i radni procesi odvijaju na optimalnom nivou. Godina je primarno bila posvećena očuvanju kompletnosti farmaceutskih timova u organizacionim jedinicama, radi osiguranja zakonitog poslovanja, te pružanju podrške organizacionim jedinicama.

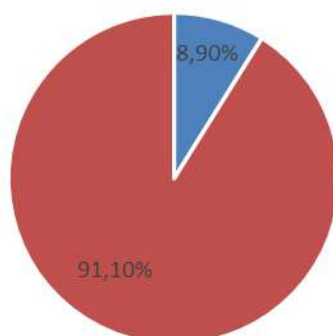
Strategija i politika iz oblasti ljudskih resursa JUAS obuhvata adekvatno upravljanje ljudskim resursima kroz selekciju koja podrazumijeva proces procjenjivanja i zapošljavanja najkvalifikovanijih iz oblasti farmaceutske djelatnosti. Prioritet upravljanja ljudskim resursima je stavljanje u funkciju znanja i vještina uposlenih kroz timski rad.

Tabela 7. Statistika zaposlenika na dan 31.12.2024. godine

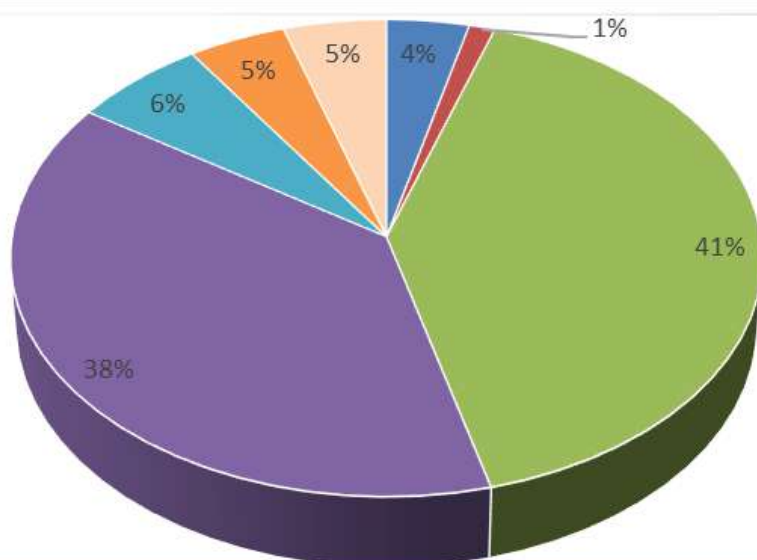
Ukupan broj zaposlenih	Ukupan broj zaposlenih na neodređeno vrijeme	Ukupan broj zaposlenih na određeno vrijeme	Udio zaposlenih na određeno vrijeme u odnosu na ukupan broj zaposlenih
414	367	47	11,35%

Prosječna životna starost zaposlenih u JUAS je 47,56 godina.

Spolna struktura JUAS 2024.

■ Muškarci ■ Žene

■ Specijalisti ■ Menadžment ■ Magistri farmacije ■ Farm. tehničari
 ■ Nezdravstveni SSS ■ Nezdravstven VSS ■ Nezdravstven NSS

Tabela 8. Zaposlenici angažovani na neodređeno vrijeme

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm.tehničari	Nezdravstveni kadar naučni stepen mmagistar nauka	Nezdravstveni kadar VSS	Nezdravstveni kadar SSS	Nezdravstveni kadar NSS
Menadžment	4	1						2	1		
Ured generalnog direktora	4	1						1		2	
Sektor farmacije	48	4	5				8	3	2	7	20
Sektor finansija i računovodstva	13								6	7	
Sektor za pravne poslove	4							1	1	2	
Sektor za informacione tehnologije	4							1	3		
UKUPNO	77	6	5				8	7	13	18	20
Organizacione jedinice-Apoteke SA Kanton											
Apoteka Aerodromsko naselje	7	4	1				2				
Apoteka Bašćaršija	9	1	1				6			1	
Apoteka Bosna	7	3	1				3				
Apoteka Breka	4	2		1			1				
Apoteka Buća potok	7	3	1				3				
Apoteka Centar	12	6					6				
Ogranak Centar	6	4					2				
Apoteka Čengić Vila	8	4	1				3				
Apoteka Dobrinja	10	5					4			1	
Apoteka Grbavica	8	3					5				
Apoteka Hadžići	10	5					5				
Ogranak Hitna	10	5					5				
Ogranak Hrasnica	4	2					2				
Apoteka Ilidža	11	5					6				
Ogranak Importanne	8	5					3				
Apoteka Ilijaš	11	6					5				
Ogranak Kobilja glava	3	1					2				
Apoteka Kovačići	7	4	1				2				

Apoteka Koševo	6	3	1				2				
Apoteka Koševsko brdo	5	3					2				
Ogranak Logavina	6	3					3				
Apoteka Marijin dvor	6	2	1				3				
Apoteka Mejtaš	7	5					2				
Apoteka Novo Sarajevo	11	5					5			1	
Apoteka Novi grad	6	2	1				3				
Apoteka Otoka	11	6					5				
Ogranak Pofalići	5	2					3				
Ogranak Gornji Pofalići	6	4					2				
Apoteka Pozorište	5	2					3				
Ogranak Rajlovac	4	2					2				
Ogranak Saraj polje	7	3					4				
Apoteka Sedrenik	3	2					1				
Apoteka Skenderija	6	3					3				
Ogranak Srednje	2	1					1				
Apoteka Stari grad	10	5					5				
Ogranak Švrakino	5	3					2				
Depo Trnovo	2	1					1				
Ogranak Velešići	5	3					2				
Apoteka Vogošća	7	4					3				
Ogranak Vratnik	4	2					2				
Ukupno Sa Kanton	271	134	9	1			124			3	
Organizacije jedinice-Apoteke Ze-Do Kanton											
Ogranak Breza	4	2					2				
Depo Gračanica	3	1					2				
Ogranak Olovo 1, Olovo 2 i Careva čuprija	5	2					3				
Ogranak Visoko	4	2					2				
Ogranak Vareš	3	1					2				
Ukupno Ze-Do Kanton	19	8					11				
Ukupno svi zaposlenici zaposleni na neodređeno	367	148	14	1			143	4	16	21	20

Tabela 9. Zaposlenici angažovani na određeno vrijeme

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm. tehničari	Nezdravstveni kadar naučni stepen magistar nauka	Nezdravstveni kadar VSS	Nezdravstveni kadar SSS	Nezdravstveni kadar NSS
Organizacione jedinice-Apoteke SA Kanton											
Apoteka Bašćaršija	7	4					3				
Apoteka Dobrinja	4	2					2				
Apoteka Ilidža	3	3									
Ogranak Srednje	1						1				
Ogranak Pozorište	1	1									
Apoteka Marijin dvor	5	3					2				
Apoteka Novo Sarajevo	2	1					1				
Apoteka Vogošća	4	2					2				
Apoteka Stari Grad	1	1									
Ogranak Pofalići	1		1								
Ogranak Hadžići	4	3					1				
Ogranak Hitna	1	1									
Ogranak Švrakino	1						1				
Galenski Laboratorij Galas	1		1								
Ogranak Kovačići	4	1					3				
Ukupno SA Kanton	40	22	2				16				
Organizacione jedinice-Apoteke Ze-Do Kanton											
Ogranak Olovo, Olovo II i Careva Ćuprija	2	1					1				
Vareš	1	1									
Breza	1	1									
Depo Gračanica	1	1									
Ukupno Ze-Do Kanton	5	4					1				

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm.tehničari	Nezdravstveni kadar naučni stepen magistar nauka	Nezdravstveni kadar VSS	Nezdravstveni kadar SSS	Nezdravstveni kadar NSS
Sektor farmacije									1		
Sektor finansija i računovodstva									1		
Ukupno									2		

6.2.1. Fluktuacija zaposlenih, odlasci i dolasci

Sistem rada i radnih procesa u toku 2024. godine funkcionisao je u zakonskim okvirima.

Unutar dva postojeća oblika fluktuacije, može se reći da je trend normalne fluktuacije preovladavajući, te da zaposlenici uglavnom Ustanovu napuštaju zahvaljujući prirodnim procesima i odlascima, primarno u penziju.

Naime, tokom izvještajnog perioda, penzionisano je 6 (šestero) radnika, od čega 5 zdravstvenih radnika i 1(jedan) nezdravstveni radnik, dok je po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa iz JUAS otišlo 5 (pet) radnika, smrt radnika 1 (jedno) i otkaz ugovora 1 (jedno).

6.2.1. Bolovanja, statistika i trendovi

Najčešći razlozi odsustva radnika sa rada u toku 2024. godine su porodijsko odsustvo i bolesti, cijeneći činjenicu da je većinski broj radnika čini ženska populacija, zasigurno je okolnost koja doprinosi broju dana odsustva tokom jedne godine.

6.2.2. Zapošljavanje

U izvještajnom periodu je u radni odnos, na osnovu javnog oglasa za prijem radnika u radni odnos, primljeno 44 radnika na period od godinu dana i to:

- 26 magistara farmacije
- 18 farmaceutske tehničare

Postupak prijema radnika u radni odnos izvršen je u skladu sa Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo broj: 19/21, 10/22 i 28/23 i 32/24).

Na dan 31.12.2024. godine JU „Apoteke Sarajevo“ je imala 414 radnika, od čega je:

- 191 - magistara farmacije (od čega je 15 specijalista)
- 158 – farmaceutska tehničara
- 65 – administrativni, tehnički i ostali radnici

6.2.3. Zapošljavanje u saradnji sa JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“

Usljed opredijeljenosti za podršku i zapošljavanje mladog kadra, te pružanje šanse za sticanje iskustva i usavršavanje stručnog kadra koji se nalazi na evidenciji nezaposlenih lica u Kantonu Sarajevo, JU „Apoteke Sarajevo“ je učestvovala u programima Federalnog zavoda za zapošljavanje i Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo. Temeljem učešća u navedenim programima, zaposlena su dva nezdravstvena radnika.

6.2.4. Učešće JU „Apoteke Sarajevo“ u edukaciji i pripremi zdravstvenih radnika za samostalan rad

Farmaceutski tehničari, nakon završenog obrazovanja, obavezni su obaviti pripravnički staž. Pripravnički staž je organizovani oblik stručnog osposobljavanja zdravstvenih radnika za samostalan rad, koji se obavlja pod nadzorom certificiranih mentora/edukatora.

Broj pripravnika koji su obavili stručni staž u JU „Apoteke Sarajevo“ tokom izvještajnog perioda iznosi 16 farmaceutskih tehničara.

Pored navedenog, a shodno dugogodišnjoj dobroj saradnji između Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i JUAS, a i na inicijativu fakulteta, Ustanova je postala nastavna baza u nastavnom procesu Univerziteta u Sarajevu – Farmaceutskog fakulteta.

6.3. SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

6.3.1. Uvod

U izvještajnoj 2024. godini, Sektor za informacione tehnologije je nastavio sa pružanjem širokog dijapazona IT baziranih i poslovno baziranih usluga podrške. Pored navedenog, Sektor za informacione tehnologije je nastojao kao i u prethodnim godinama ostati na putu inicijatora, afirmatora i implementatora IT inovacija i unapređenja, te biti predvodnik danas iznimno važne digitalne transformacije poslovnih procesa kompanija, i inicijatora novih i adaptiranja i unapređenja postojećih poslovnih procesa.

Pored niza za JUAS važnih i ambicioznih projekata koji su realizovani u prethodnim godinama, tokom izvještajne 2024. godine Sektor za informacione tehnologije je okončao niz projekata pokrenutih u ranijem periodu, te realizirao niz novih projekata i usluga koje će značajno poboljšati korisničko iskustvo, a samom poslovanju donijeti dodatni kvalitet, te pospiješiti i unaprijediti ukupno poslovanje JUAS.

6.3.2. Održavanje informacionog sistema

Održavanje i podrška radu informacionog sistema predstavlja jednu od ključnih i najvažnijih aktivnosti koju je Sektor za informacione tehnologije provodio u izvještajnoj 2024. godini. Pored internog održavanja i podrške radu informacionog sistema od strane Sektora, na ovoj aktivnosti su radile i eksterne Ugovorne kompanije koje su odabrane kroz provedene postupke javnih nabavki.

Aktivnosti na održavanju informacionog sistema su se bazirale na sljedeće tri podgrupe aktivnosti:

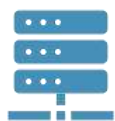
- Preventivno održavanje sistema
- Korektivno održavanje sistema
- Operativna podrška radu korisnika sistema.

6.3.3. Zaštita IT resursa i podataka

U nastojanju da na adekvatan način zaštiti ključnu procesnu i komunikacijsku infrastrukturu, kao i podatke Ustanove i krajnjih korisnika, Sektor za informacione tehnologije je tokom 2024. godine realizirao niže navedene iznimno značajne projekte:

- Migraciju ključne serverske infrastrukture na Cloud bazirani sistem (korištenje serverske infrastrukture kao usluge)
- Implementacija sigurnih Internet linkova i privatne virtuelne mreže

Osnovne komponente od kojih se sastoje ovakvi sistemi izražene su kroz niže ilustrovane komponente:

Serveri

Mreža/Sigurnost

Linkovi/Internet

Storage/Backup

Napajanje

Sektor za informacione tehnologije je u sklopu ovog projekta u izvještajnoj 2024. godini izvršio migraciju ključnih servere za poslovanje Ustanove na Cloud bazirano okruženje, u data centar renomiranih pružaoca ove vrste usluge. Proces migracije ovako složenih sistema je iznimno zahtjevan i tražio je sistematično i detaljno planiranje prije same implementacije.

Cloud rješenja predstavljaju danas najaktuelnije implementacije obzirom da krajnjem korisniku nude značajne benefite. Neki od benefita su: velika skalabilnost i korištenje resursa koliko je korisniku potrebno – naplata se također vrši u skladu sa korištenjem resursa kroz obračunski period, uvijek aktuelnu opremu i softver koji se zadržavaju na redovnoj bazi, resurse koji predstavljaju sami vrh ponude sa aspekta performansi, optimalno klimatiziran prostor u kome se nalazi oprema, optimalno riješeno napajanje servera i visoka dostupnost sistema, sigurnosni sistemi najvišeg nivoa, backup podataka na siguran način, te uštede na utrošku električne energije koje nisu zanemarive.

Prednosti ovakve vrste usluge u odnosu na tradicionalnu su značajne, a iste se ogledaju kroz:

- sigurnost (kontrola pristupa, 24-satni nadzor)
- idealni uvjeti (optimalna temperatura i postotak vlage, rashladni sistem)
- zaštita od požara (vatrodojavni sistem i automatsko gašenje požara)
- dedikirani mrežni i fizički pristup opremi
- neprekidno napajanje (redundantni UPS sistemi), te samostalni generatori osiguravanju kontinuitet rada opreme
- servisna i tehnička podrška dostupna 24/7
- bez velikih kapitalnih ulaganja
- mogućnost kupovine i/ili najma nove opreme i proširenje kapaciteta postojeće.

Implementacijom Cloud baziranog rješenja unaprijediti će se i serverska backup rješenja i procedure, te će se kreirati i realizirati Disaster recovery procedura za ključne poslovne sisteme.

6.3.4. Novi projekti u 2024. godini i završetak realizacije započetih projekata u 2023. godini

Novi projekti koje je Sektor za informacione tehnologije realizirao tokom 2024. godine, ili koji su započeti u 2023. godini, a završeni su tokom izvještajne 2024. godine će poslovanje Ustanove podići na još veću razinu, omogućavajući bolju zaštitu sistema, brži i jednostavniji pristup informacijama, te efikasniji rad informacionog sistema.

Projekti koji su realizirani u 2024. godini su:

- Virtuelna privatna mreža
- Cloud Call centar
- Unapređenje Power BI izvještajnog sistema
- Unapređenje chat platforme

Virtuelna privatna mreža

Kao svojevrsni preduslov i pripremu za migraciju servera u Cloud bazirano okruženje, Sektor za informacione tehnologije je na svim lokalitetima implementirao tzv. uslugu sigurnog umrežavanje u oblaku (Secure Cloud Networking), a koja omogućava kreiranje hibridnog mrežnog okruženja JUAS lokacija i resursa u Data Centru u Cloud-u, korištenje funkcionalnosti

sigurnog/zaštićenog međusobnog mrežnog povezivanja lokacija JUAS i korištenja funkcionalnosti sigurnog/zaštićenog pristupa Internetu.

Cloud Call centar

U toku izvještajne godine, Sektor je realizirao uslugu Cloud Call Centra koja podrazumijeva softversko rješenje za realizaciju kontakt centra. Aplikacija Cloud Call Centar koju je Sektor za informacione tehnologije implementirao u poslovanju JUAS, predstavlja web aplikaciju koja zamjenjuje tradicionalni pozivni centar na način da omogućava prijem više istovremenih dolaznih poziva na samo jedan pozivni broj, uz automatsko preusmjerenje/distribuciju poziva na više telefonskih brojeva/agenata. Na ovaj način JUAS je na raspolaganje dobila sve pogodnosti kontakt centra, ali bez kupovanja skupe infrastrukture i softvera. Ovakvim pristupom Call Centar osigurava veliku fleksibilnost obzirom na mogućnost osiguranja ove funkcije na svakom lokalitetu na kome je dostupan Internet.

Unapređenje Power BI izvještajnog sistema

Tokom izvještajne 2024. godine, Sektor za informacione tehnologije unaprijedio je niz postojećih izvještaja u naprednom Power BI izvještajnom sistemu, čime su omogućeni jednostavni pregledi poslovanja prilagođeni specifičnom korisniku.

Microsoft Power BI predstavlja platformu za naprednu analitiku, obradu informacija i prikaz istih kroz niz dashboarda (prikaza) koji se jednostavno mogu prilagođavati specifičnim potrebama korisnika. Sam alat dostupan je u Cloud i desktop verziji sa mogućnošću povezivanja s nizom vanjskih sistema, tj. izvora podataka.

Upotrebom ovog softvera, kao dijela cjelovitog informacionog sistema, JUAS je unaprijedila svoj izvještajni sistem, pogotovo onaj dio koji je eksponiran ka top i middle managementu.

Unapređenje Chat platforme

Tokom 2024. godine, Sektor za informacione tehnologije izvršio je pripremu svih tehnoloških pretpostavki kroz raniju implementaciju redizajna web stranice, te planira u narednom periodu unapređenje postojeće Chat platforme na način da će implementirati Chat bot koji će u značajnoj mjeri osigurati manju involviranost kolega farmaceuta obzirom da će isti osiguravati odgovore na niz upita koji se često javljaju od strane naših pacijenata/korisnika usluge. Chat bot predstavlja algoritam, odnosno programersku skriptu koja je projektovana da korisnicima pruža mogućnost online komunikacije i interakcije sa njim kako bi obavili određeni zadatak, bez ikakvog angažovanja ljudskog faktora. To praktično znači da korisnik može da realizuje svoje potrebe, bez učešća i aktivnosti ljudi koji bi inače morali da dežuraju 24/7, čime se vrši potpuna automatizacija cijelog procesa. Chat bot će biti svojevrsna produžena ruka našeg Call centra, a isti će pacijentima/korisnicima usluga davati u početnoj fazi jednostavne informacije o dostupnosti artikala u našim poslovnica, a u perspektivi će se njegove sposobnosti širiti i na niz drugih funkcionalnosti.

6.3.5. Provođenje postupaka nabavki i ugovaranja JUAS

Poslovi javnih nabavki pripadaju dijapazonu poslovnih procesa koji se realizuju u sklopu Sektora za informacione tehnologije. Sektor vrši sve aktivnosti koordinacije i provođenja postupaka nabavki za potrebe JUAS, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i podzakonskim aktima. U cilju poštivanja zakonskih propisa i adekvatnog korištenja sredstava JUAS, Sektor je kontinuirano sarađivao sa ostalim Sektorima/Odjelima JUAS i nadležnim tijelima, te nastavio pružati podršku pri zaključivanju svih vrsta ugovora.

Aktivnosti Sektora u dijelu javnih nabavki obavljali su se kroz sljedeće aktivnosti i radne zadatke:

- izrada Plana javnih nabavki za 2024. godinu i praćenje njegove realizacije,
- koordinacija rada komisija koje provode postupke javnih nabavki,
- izrada izvještaja vezanih uz javne nabave,
- poduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi implementacije zahtjeva sistema e-nabave,
- kontinuirano praćenje i proučavanje zakona i podzakonskih akata iz oblasti javnih nabavki,
- izrada tenderske dokumentacije, u saradnji s komisijama za javne nabavke,
- sudjelovanje u radu komisija koje provode postupke javnih nabavki, te pružanje pravne podrške istim.

6.4. SEKTOR FARMACIJE

6.4.1. ODJEL ZA PRODAJU

Odjel za prodaju obuhvata 47 poslovnih jedinica (apoteka, ogranaka, depoa), Odjel marketinga i Call centar JUAS.

U 2024. godini Odjel prodaje je bio posvećen postizanju visokih standarda kvaliteta farmaceutske usluge, što je ostvareno kroz različite aktivnosti usmjerene poboljšanju kvaliteta i sigurnosti, kroz kontinuiranu edukaciju zaposlenih, kako bi se osigurala dosljednost i izvrsnost u svim segmentima pružanja usluga.

Fokus Odjela za prodaju bio je na unapređenju sistema upravljanje kvalitetom, te ostvarenju zadovoljstva korisnika naših usluga, razvoju novih usluga i širenju portfolio-a, kao i na sinhronizaciji rada timova.

Prateći savremene trendove, Odjel prodaje kontinuirano je radio na širenju obima svojih usluga, uz praćenje najnovijih farmakoterapijskih mjera prilagođavajući se zahtjevima korisnika usluga, rastu i razvoju farmaceutske industrije, a sve u skladu sa dobrom apotekarskom praksom i uz potpuno poštovanje svih etičkih i zakonskih normi.

JUAS je svim svojim kapacitetima kao društveno odgovorna Ustanova radila na ostvarivanju zadovoljstva postojećih pacijenata/korisnika usluga, kao i privlačenju novih.

Pokrenut je niz aktivnosti na afirmaciji farmaceutske djelatnosti kroz kvalitetan marketing, promotivne marketinške aktivnosti i savjetodavne aktivnosti kojima se promovisalo zdravlje. Ujedno, aktivno se radilo na jačanju korporativnog brenda u očima javnosti.

Prema definiranom planu, s ciljem unaprjeđena, početkom 2024. godine Odjel za prodaju se fokusio na sljedeće projekte:

- povećanje udjela komercijalnog segmenta prodaje u ukupnoj prodaji JUAS;
- preuzimanje većeg učešća u tržištu recepata na oba kantona na kojima posluje;
- povećanje zadovoljstva korisnika pruženom uslugom u apoteci kao i kvalitetom magistralnih i galenskih preparata u skladu sa principima Dobre apotekarske prakse (DAP) i Dobre proizvođačke prakse (DPP), unaprjeđenje vlastite galenske proizvodnje, proširenje asortimana i što bolji plasman Galas proizvoda na tržištu;
- praćenje savremenih dostignuća u oblasti farmacije, te kontinuirano proširenje asortimana uz obezbjeđenje optimalnog asortimana lijekova i medicinskih pomagala;
- aktivnija komunikacija sa velikim kupcima (domovi zdravlja, privatne klinike);
- dubinska analiza postojećeg cjenovnog modela i uvođenje smislenih korekcija;
- postizanje povoljnije rabatne politike sa dobavljačima i poslovnim partnerima, kako bi priskrbili veće benefite za Ustanovu,
- nastavak implementacije osnovnih principa Category managementa u svim poslovnim jedinicama JUAS, unaprjeđenje poslovne saradnje sa poslovnim partnerima kroz pružanje seta aktivnosti u okviru ugovora o pružanju promotivnih usluga.

U cilju unaprjeđenja rada Ustanove, te zadovoljavanja potreba korisnika naših usluga, tokom 2024. godine fokus je stavljen na zauzimanju većeg učešća u tržištu recepata i komercijalnog segmenta, kao i razvoju kvaliteta i promociji Galas proizvoda, te uvođenje novih usluga za pacijente i otvaranja specijaliziranih prodajnih mjesta u cilju zadovoljenja specifičnih potreba stanovništva Kantona Sarajevo, proširenju i modernizacija portfolio-a proizvoda i usluga apoteka kroz uvođenje noviteta.

Svjesni najvažnijeg resursa, našeg kadra, Odjel prodaje je kontinuirano učestvovao u organizaciji edukacije svih zaposlenih u skladu sa modernim kompetencijama, kroz programe Centra za edukaciju, te putem stručnih seminara i obuka za implementaciju i obrazovanje uspostavljenog sistema kvaliteta.

U saradnji sa Odjelom nabavke, pažljivo su praćene potrebe tržišta i trendovi u farmaceutskoj industriji, te shodno tome vršena je nabavka novih lijekova, medicinskih sredstava, dodataka prehrani, kozmetike i dijetetike, kako bi se tekuće poslovanje odvijalo bez zastoja i poremećaja, a opskrbljenost lijekovima je bila kontinuirana i zadovoljavala je potrebe stanovništva.

U toku 2024. godine uticaj inflacije u Bosni i Hercegovini (BiH), promjenjiva ekonomska situaciju u zemlji, s različitim trendovima promjena cijena usluga i proizvoda, te smanjena kupovna moć korisnika usluga, odrazila se i na strukturu prodaje u poslovnim jedinicama, kao

i na ukupno poslovanje Ustanove. Navedene ekonomske okolnosti su zahtijevale prilagodbu poslovnih strategija i efikasnosti u pružanju usluga korisnicima.

U izvještajnom periodu i pored otežavajućih ekonomskih okolnosti koje su pratile rad poslovnih jedinica, a koje se ogledaju na periodične defektore uzrokovane poteškoćama u nabavci zbog globalne krize, pad kupovne moći stanovništva, izmjene na esencijalnoj listi lijekova nelojalnu konkurenciju, JUAS je ostvarila ukupan rast prodaje od 7,16% u odnosu na prethodnu godinu (bez realizacije prioritetnog programa lijekova koji se koriste u terapiji kod onkoloških pacijenata- citostatici).

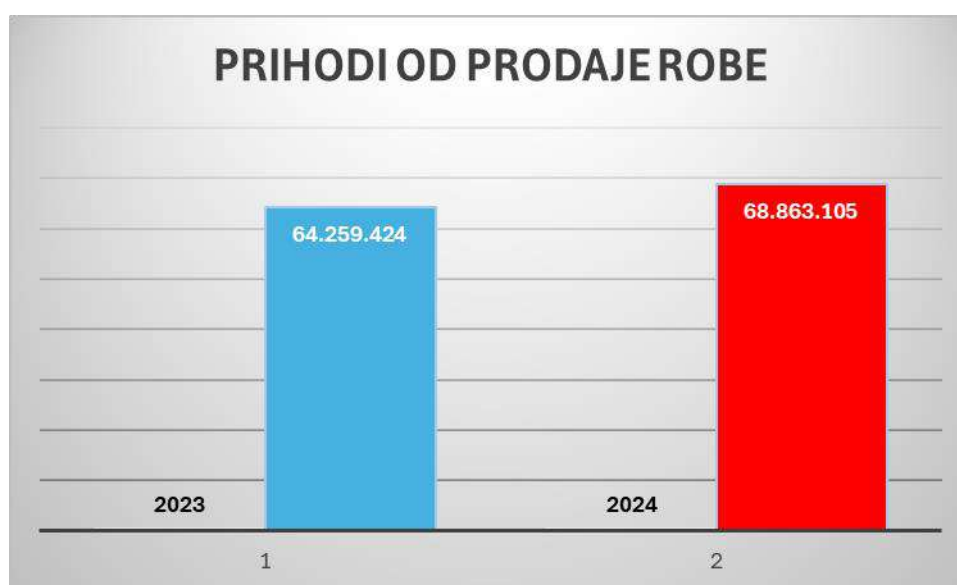
Odjel prodaje je prateći nove potrebe tržišta fokusirao na promjenu strukture prodaje i povećanje udjela komercijalne prodaje, te proširenje vlastitog asortimana, što je u konačnici i pored navedenih otežavajućih okolnosti, rezultiralo rastom ukupne prodaje u odnosu na 2023. godinu.

Dobrom rabatnom politikom menadžmenta Ustanove, te potpisivanjem novih ugovora sa dobavljačima i proizvođačima, prihodi od finansijskih i naturalnih rabata, također su uvećani u odnosu na isti period prošle godine.

U izvještajnom periodu došlo je do **rasta ukupne prodaje u iznosu od 7,16% u odnosu na 2023. godinu** koji je uslovljen rastom prodaje u skoro svim kategorijama.

Uporedni pokazatelji rasta ukupne prodaje - bez realizacije prioritetnog programa citostatika

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA	
	64.259.424	68.863.105	4.603.681	↑	7,16%

Rast ukupne prodaje zabilježen je u 39 poslovnih jedinica u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela Uporedni pokazatelji rasta prodaje po vrstama prodaje – bez sa realizacije prioritetnog programa citostatika

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	33.600.631	36.237.404	2.636.773	↑ 7,85%	52,62%
DODACI PREHRANI	13.679.788	15.396.773	1.716.985	↑ 12,55%	22,36%
LIJEKOVI OTC	7.885.975	7.905.879	19.904	↑ 0,25%	11,48%
MEDICINSKA SREDSTVA	4.229.056	4.230.042	986	↑ 0,02%	6,14%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	2.564.845	2.627.950	63.105	↑ 2,46%	3,82%
GALAS MALOPRODAJA	1.147.140	1.004.044	-143.096	↓ -12,47%	1,46%
KOZMETIKA	1.448.510	1.673.585	225.075	↑ 15,54%	2,43%
USLUGE	19.469	17.952	-1.517	↓ -7,79%	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	4.230	5.945	1.715	↑ 40,54%	0,01%
DATI RABATI	-320.221	-236.470	83.751	↓ -26,15%	-0,34%
UKUPNO	64.259.424	68.863.105	4.603.681	↑ 7,16%	100%

Odlukom Vlade Kantona Sarajevo, JUAS je kroz poslovnu jedinicu – Apoteku Koševo u posljednjem kvartalu 2024. godine pristupila realizaciji prioritetnog programa lijekova koji se koriste u terapiji kod onkoloških pacijenata na području Kantona Sarajevo.

S tim u vezi, a obzirom da se radi o vrlo kratkom vremenskom periodu u kojem je realizovan predmetni program, te kako isti nije obuhvaćen Planom rada Ustanove za 2024. godinu, nije bilo mjerljivih uporednih pokazatelja pa je tako godišnja realizacija ukupne prodaje prikazana bez udjela predmetnog programa.

Iako Ustanova nema uticaj na propisivanje terapija koje se izdaju putem ovog programa, kao društveno odgovorna zdravstvena ustanova aktivno smo radili na osiguranju dostupnosti navedene terapije najosjetljivijoj kategoriji pacijenta. Od početka implementacije predmetnog programa u potpunosti smo posvećeni pružanju vrhunske usluge i brige pacijentima koji se suočavaju sa malignim oboljenjima i aktivno u saradnji sa ostalim zdravstvenim radnicima i institucijama sa cilj da pacijentima omogućimo optimalan tretmana, prilagođen njihovim specifičnim potrebama. Na prednje opisan način, želimo da budemo pouzdan partner u životima naših pacijenta i korisnika usluga, pružajući im ne samo lijekove, već i kvalitetnu farmaceutsku uslugu koja će doprinijeti boljem kvalitetu života.

Tabela Uporedni pokazatelji rasta prodaje po vrstama prodaje – sa realizacijom prioritetnog programa citostatika

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	33.600.631	37.712.721	4.112.090	↑ 12,24%	53,58%
DODACI PREHRANI	13.679.788	15.396.773	1.716.985	↑ 12,55%	21,88%
LIJEKOVI OTC	7.885.975	7.905.879	19.904	↑ 0,25%	11,23%
MEDICINSKA SREDSTVA	4.229.056	4.230.042	986	↑ 0,02%	6,01%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	2.564.845	2.672.210	107.364	↑ 4,19%	3,80%
GALAS MALOPRODAJA	1.147.140	1.004.044	-143.096	↓ -12,47%	1,43%
KOZMETIKA	1.448.510	1.673.585	225.075	↑ 15,54%	2,38%
USLUGE	19.469	17.952	-1.517	↓ -7,79%	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	4.230	5.945	1.715	↑ 40,54%	0,01%
DATI RABATI	-320.221	-236.470	83.751	↓ -26,15%	-0,34%
UKUPNO	64.259.424	70.382.681	6.123.257	↑ 9,53%	100%

Pad prihoda Galas asortimana je najvećim dijelom uzrokovan delistiranjem i otpisom asortimana Turskog ugovornog proizvođača Bogazici Pharma. Važno je podsjetiti da je u 2021. godini zatečena višegodišnja zaliha nove linije kozmetičkih Galas proizvoda ugovornog proizvođača Bogazici Pharma – Republika Turska. Obzirom da se radi o firmi sa sjedištem u Izmiru, Republika Turska, sa kojom je bilo nemoguće stupiti u kontakt, onemogućen je povrat ovih proizvoda, što je inače praksa i ugovorna klauzula sa lokalnim dobavljačima. Nažalost, tadašnja cjenovna politika, neodgovarajući kvalitet, kao i košenje sa etabliranim vizuelnim identitetom Galas brenda, utjecali su prvenstveno na obim prodaje ovih proizvoda, a posljedično i na slabljenje Galasa kao brenda. Obzirom na ozbiljnu problematiku koja se protezala kroz više izvještajnih perioda, prednje navedenom pristupilo se sistematično i provela dubinska analiza zatečenog stanja, u cilju vraćanja etabliranog vlasitog brenda Galas, te povećanja udijela prodaje Galas asortimana u ukupnom prometu.

JUAS nastavlja biti strateški opredjeljena ka jačanju i boljem pozicioniranju vlastitog brenda Galas. Galenski laboratorij "Galas", u duhu dobre proizvođačke prakse (DPP) i sve aktivnosti Odjela za prodaju u saradnji sa stručnim tinovima Galenskog laboratorija „Galas“ u 2024. godini , a cilj su imale unaprjeđenje procesa i proizvoda Galas portfolio-a, realizaciju planirane proizvodnje i sprovođenje svih planiranih aktivnosti u toku 2024. godine.

Uprkos izmjenama esencijalnih listi i periodičnim proizvođačkim defekturam u KS i ZE-DO Kantonu, JUAS je uspjela povećati prihode po osnovu prodaje lijekova na recept.

U izvještajnom periodu u poslovnim jedinicama JUAS na području Kantona Sarajevo i Zeničko-dobojskog kantona realizovano je 1.703.630,00 recepata, dok je u 2023. godini realizovano 1.649.756 što je za 3.26 % više recepata realizovanih u 2024. godini.

Apoteke koje su ostvarile najveći ukupni promet u 2024. godini su prikazane u tabeli niže.

Tabela 15 . Apoteke koje su ostvarile najveći ukupni promet u 2023. godini (Mpc vrijednosti bez PDV-a)

R.BR.	APOTEKA NAZIV	PROMET 2024	UDIO U UKUPNOM PROMETU %
1	Apoteka ILIDŽA	3.838.689,96	5,57%
2	Apoteka ILIJAŠ	3.428.169,05	4,98%
3	Apoteka STARI GRAD	3.300.054,22	4,79%
4	Apoteka DOBRINJA	3.259.016,06	4,73%
5	Apoteka BAŠČARŠIJA	3.087.027,16	4,48%
6	Apoteka CENTAR	2.883.354,93	4,19%
7	Apoteka MARIJIN DVOR	2.743.582,61	3,98%
8	Apoteka NOVO SARAJEVO	2.622.702,83	3,81%
9	Apoteka VOGOŠĆA	2.586.005,27	3,76%
10	Ogranak HITNA	2.266.660,72	3,29%
11	Ogranak OTOKA	2.127.576,16	3,09%
12	Apoteka BOSNA	2.095.979,60	3,04%
13	Apoteka KOŠEVO	1.970.005,37	2,86%
14	Ogranak HADŽIĆI	1.969.541,21	2,86%
15	Ogranak OLOVO	1.886.432,00	2,74%

Učešće pojedine grupe artikala u ukupnom prometu u 2024. godini je prikazana u tabeli niže.

Tabela16. Učešće pojedine grupe artikala u ukupnom prometu u 2024. godini – bez realizacije prioritarnog programa citostatika

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	52,62%
DODACI PREHRANI	22,36%
LIJEKOVI OTC	11,48%
MEDICINSKA SREDSTVA	6,14%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	3,82%
GALAS MALOPRODAJA	1,46%
KOZMETIKA	2,43%
USLUGE	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	0,01%
DATI RABATI	-0,34%
UKUPNO	100%

JUAS već decenijama njeguje pouzdanost bogatog asortimana proizvoda i usluga, oslanjajući se na stručno znanje i iskustvo farmaceuta kao nositelja razvoja poslovanja.

Odjel za prodaju u saradnji sa ostalim službama aktivno je radio na optimalizaciji zaliha, praćenju koeficijenta obrta i brzine obrta roba. Aktivno su planirani i definisani svi projekti unaprjeđenja prodaje po svim poslovnim segmentima s fokusom na naš korporativni brand „Galas“. Aktivno se radilo na boljem pozicioniranju web shopa, kako bismo kroz ponudu raznih dodataka prehrani, kozmetičkih preparata i svih proizvoda, koje smo mogli ponuditi putem web prodaje, osigurali sigurniju i kvalitetnu kupovinu.

6.4.1.1. Usluge za pacijente/korisnike usluga i promotivne aktivnosti

Sve promotivne aktivnosti JUAS bile su usmjerene ka ispunjavanju potreba, želja i očekivanja pacijenata/korisnika usluga, kreiranju pozitivnog javnog mišljenja, što je u konačnici rezultiralo stvaranjem zadovoljstva i lojalnosti krajnjih korisnika.

Pružanje savjetodavne usluge pacijentima/korisnicima usluga u apotekama se nastavilo i u 2024. godini.

Specijalisti nutricionizma, tokom ranije najavljenih savjetovanja na dan borbe protiv dijabetesa, pružale su savjetodavnu uslugu u apotekama, na koji način su pacijentima približile najnovija saznanja o ovoj bolesti. Svojim profesionalizmom i stručnošću ujedno su pomogle pacijentima u razumjevanju i ispravnoj upotrebi lijekova i suplemenata, kao i o zdravim životnim navikama. Savjetodavne uloge bile su ključne u jačanju povjerenja korisnika usluga, a naše kolegice su igrale važnu ulogu u edukaciji i informiranju o sigurnoj i efikasnoj upotrebi lijekova.

Na ovaj način uticali smo na jačanje korporativnog brenda u očima javnosti, kao društveno odgovorne ustanove, koja svim svojim kapacitetima radi na ispunjenju zadovoljstva potencijalnih i postojećih pacijenata/kupaca koji trebaju uslugu ili proizvod u našoj Ustanovi.

U narednom periodu planiramo dodatni razvoj ovih usluga, kroz primjenu novih tehnologija kao što su on-line savjetovanje i digitalni alati za praćenje zdravlja.

Tokom 2024. godine nastavili smo sa pružanjem usluga: screening mjerenje nivoa glukoze u krvi, kao i screening mjerenje koncentracije holesterola i triglicerida u krvi. Korisnici su imali mogućnost određivanja vitaminsko-mineralnog statusa, QRMA (Quantum Resonance Magnetic Analyzer) mjerenja.

Aktivno se radilo na redizajniranju web shopa, kako bismo kroz web ponudu dodataka prehrani, kozmetičkih preparata i ostalih proizvoda, osigurali bržu i veću dostupnost.

U sklopu dežurne apoteke Bašćaršija, u 2024. godini nastavio je sa radom i naš Beauty Shop usko specijaliziran za dermokozmetiku, oblast nastalu kao rezultat saradnje dermatologa i farmaceuta. Uz stalno rastuću konkurenciju i promjene u preferencijama potrošača, te nove zahtjeve tržišta, unutar shopa smo također u toku 2024. godine upriličili niz savjetovanja različitih poslovnih partnera koji su se fokusirali na personaliziranu uslugu tj. savjetovanje o njezi kože na temelju tipa kože, posebnih problema sa kožom, i želja korisnika usluga. Također, vršena je i edukacija korisnika usluga o novim proizvodima, tehnikama i trendovima, što je dodatno poboljšalo korisničku povezanost i lojalnost.

S obzirom na sve veću konkurenciju i promjene u ponašanju potrošača, planiramo dodatno uložiti u digitalizaciju, edukaciju uposlenih, te stvaranje relevantnih i održivih ponuda/usluga kako bi zadovoljili nove zahtjeve tržišta.

S ciljem podizanja svijesti o prevenciji i zaštiti zdravlja, JUAS je učestvovala u obilježavanju određenih datuma iz Kalendara zdravlja Svjetske zdravstvene organizacije, kako bi se javnosti skrenula pažnja na važnost očuvanja zdravlja i prevencije bolesti.

Kroz Category management i u 2024. godini, nastavili smo raditi na unaprjeđenju poslovne saradnje sa poslovnim partnerima kroz pružanje seta aktivnosti u okviru ugovora o pružanju promotivnih usluga (usluge marketinga i edukacije) sve s ciljem približavanja proizvoda krajnjem korisniku/pacijentu i ostvarivanja dodatnih benefita za Ustanovu. Kroz navedene aktivnosti prihodi od marketinga i pruženih edukacija u toku 2024. godine iznose 1.134.820 KM, i isti bilježe povećanje za 35% odnosu na isti period prošle godine.

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Prihodi od marketinga i pruženih edukacija	838.854	1.134.820	295.966	35%

6.4.1.2. *Edukacijski centar - edukacija uposlenih*

Tokom 2024.g. fokus na kontinuiranom profesionalnom razvoju uposlenika bio je jedan od važnih faktora za unaprijeđenje poslovnih performansi i jačanje konkurentnosti na tržištu. Organizirane edukacije, obuke i seminari omogućili su uposlenicima sticanje novih vještina, usavršavanje postojećih kompetencija i adaptaciju na nove tehnologije i tržišne zahtjeve. Edukacijama su prisustvovali svi farmaceutski timovi (magistri farmacije i farmaceutski tehničari).

Radom edukacijske platforme na nivou JUAS-a održavano je kontinuirano educiranje kadra kroz uvrštavanje standarda u svakodnevnoj praksi, osvježanje znanja i motivacije radnika, čime smo unaprijedili konkurentnost JUAS-a na tržištu.

Edukacije organizirane u 2024. godini, provođene su uz pomoć partnera JUAS, te sredstava JUAS planiranih budžetom.

Korištenjem on-line platformi zajedno sa poslovnim partnerima, omogućena je bolja dostupnost materijala, video predavanja i interaktivnih radionica.

Naši magistri farmacije su i u toku 2024. godine prisustvovali relevantnim stručnim skupovima i simpozijima koje su organizovane od strane nadležnih Komora.

U prvi plan stavili smo zadovoljstvo uposlenih kao osnovni preduslov za dobar i kvalitetan odnos sa pacijentima/korisnicima usluga, te povećanje sopstvene sposobnosti privlačenja kvalitetnih kandidata, kao i zadržavanje kvalitetnih uposlenika unutar ustanove.

Ovaj pristup investiranju u ljudske resurse i dalje će biti prioritet u godinama koje slijede, kako bi se osigurala konkurentnost i održiv rast.

6.4.1.3. Mehanizmi unutrašnjeg nadzora

U skladu sa važećim zakonskim propisima i aktima JUAS, Komisija za unutrašnji nadzor, u saradnji sa Stručnim vijećem JUAS, je obavljala redovne unutrašnje kontrole prema definisanom godišnjem planu.

U obavljanju unutrašnjeg nadzora, Komisija je naročito kontrolisala zakonitost i stručnost poslovanja organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika, snabdijevenost i opremljenost poslovnih jedinice, način izdavanja lijekova, registrovanje i prijavljivanje neželjenih djelovanja lijekova, izradu magistralnih i galenskih pripravaka, finansijsko i materijalno poslovanje u skladu sa zakonom i aktima JUAS, organizaciju stručne obuke zdravstvenih radnika – pripravnika, vođenje stručne administracije, zakonito evidentiranje izdavanja opojnih sredstava i sl.

Pacijenti/korisnici usluga kontinuirano tokom godine mogli su izraziti svoje prigovore, pohvale i sugestije, što nam je omogućilo pružanje kompletnije usluge kroz preventivne i korektivne mjere koje smo poduzimali.

U 2024. godini, bavili smo se i istraživanjem nezadovoljenih potreba za lijekovima i uslugama pacijenata/kupca JUAS. U saradnji sa dobavljačima, realizovali smo uvoz lijekova za potrebe pojedinačnih pacijenata. Na ovaj način smo značajno smanjili upliv nelegalnog stavljanja lijekova u promet, te kroz legalne procedure omogućili traženi lijek, uz sigurnost i farmaceutske uslugu u skladu sa svim lokalnim i međunarodnim propisima.

6.4.1.4. Call centar

Djelatnosti Call centra su se u izvještajnom periodu odvijale kroz sljedeće aktivnosti:

- Call centar je dostupan 24h svim našim sugrađanima
- Putem chat platforme ostvarena je komunikacija sa pacijentima/posjetiocima kroz razgovora.

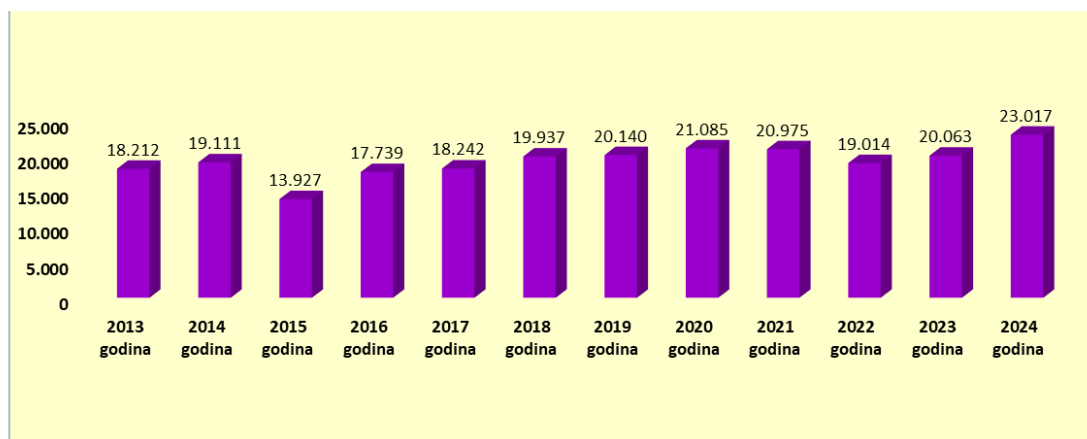
- U 2024. godini, odgovoreno je na 3658 upita postavljenih sa Facebook i Instagrama, kao i sa e-mail adresa Call centra i info e-mail adresa

- Ukupan broj poziva prema Call centru u 2024. godini je 23.017

U nastavku je prikaz upućenih poziva u Call centru od 2014. godine. Iz navedene tabele vidljiv je značajan broj poziva, što potvrđuje da Call centar JUAS igra važnu ulogu u sistemu pružanja farmaceutske usluge našim korisnicima.

Ukupan broj poziva

Mjesec	Ukupan broj poziva 2013.god.	Ukupan broj poziva 2014. god	Ukupan broj poziva 2015.god	Ukupan broj poziva 2016.god	Ukupan broj poziva 2017. god	Ukupan broj poziva 2018.god	Ukupan broj poziva 2019. god	Ukupan broj poziva 2020. god	Ukupan broj poziva 2021.god	Ukupan broj poziva 2022.god	Ukupan broj poziva 2023.god	Ukupan broj poziva 2024. god
JANUAR	2.594	953	1.107	1.330	1.601	1.630	1.644	1.654	1.841	1.650	1.312	2.074
FEBRUAR	2.125	1.194	965	1.411	1.443	1.613	1.650	1.920	1.845	1.680	1.449	2.236
MART	1.786	1.875	1.052	1.424	1.519	1.722	1.728	2.050	1.835	1.640	1.551	1.789
APRIL	1.727	1.678	1.070	1.417	1.430	1.734	1.732	2.020	1.815	1.681	1.476	2.331
MAJ	1.780	2.499	1.085	1.427	1.507	1.816	1.732	1.980	1.635	1.621	1.538	2.131
JUNI	1.363	1.732	1.104	1.460	1.482	1.739	1.652	1.654	1.634	1.676	1.633	1.664
JULI	1.426	1.463	1.117	1.506	1.513	1.624	1.673	1.591	1.615	1.678	1.590	2.166
AVGUST	1.106	1.402	1.106	1.466	1.515	1.587	1.631	1.608	1.612	1.522	1.961	1.784
SEPTEMBAR	1.220	1.591	1.111	1.479	1.538	1.560	1.635	1.637	1.685	1.497	2.025	846
OKTOBAR	1.027	1.621	1.371	1.481	1.518	1.644	1.647	1.641	1.798	1.480	1.680	2.089
NOVEMBAR	953	1.626	1.294	1.717	1.552	1.584	1.664	1.650	1.825	1.477	1.827	1.884
DECEMBAR	1.105	1.477	1.545	1.621	1.624	1.684	1.752	1.680	1.835	1.412	2.021	2.023
UKUPNO:	18.212	19.111	13.927	17.739	18.242	19.937	20.140	21.085	20.975	19.014	20.063	23.017

Povećan je broj ukupnih poziva za 2.954 (15 %) u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu

6.4.2. ODJELA MARKETINGA

6.4.2.1. Promocija JUAS i poslovnih partnera putem društvenih mreža

U 2024. godini Odjel marketinga je intenzivno vršio oglašavanje putem društvenih mreža (oficijelni nalozi facebook i instagram).

Tabelarni mjesečni pregled objava za 2024. godinu predstavljen u nastavku:

Janu ar	Febru ar	Ma rt	Apr il	M aj	Ju ni	Ju li	Augu st	Septem bar	Oktob ar	Novem bar	Decem bar
18	34	35	43	45	45	53	45	49	74	63	67

Shodno podacima iz tabele u 2024. godini evidentiramo 571 objavu, što je u odnosu na 2023. godinu više za 212 objava. Navedeni rast se posebno odnosi na intenzivnije oglašavanje poslovnih partnera u 2024. godini koji su prepoznali značaj oglašavanja putem oficijelnih naloga JUAS na društvenim mrežama facebook i instagram. Svi vizuali koji su objavljeni putem kanala na društvenim mrežama, a koji se odnose na prezentaciju Ustanove i Galas asortiman

proizvoda dizajnirali su uposlenici Odjela marketing. Odjel marketinga podršku u izradi dizajna pruža i poslovnim partnerima.

U 2024. godini putem društvenih mreža evidentirano je 1.895 upita, na koje odjel marketinga pacijentima odgovara 24/7. Također, putem društvenih mreža realizovano je cca 596 narudžbi. Sve naprijed navedeno rezultiralo je povećanjem broja pratitelja na društvenim mrežama za cca 2.500 u 2024. godini. Kada je navedeni kanal komuniciranja u pitanju 2024. godinu bilježimo kao uspješnu.

6.4.2.2. Promotivne aktivnosti poslovnih partnera u PJ JU "Apoteke Sarajevo"

Odjel marketinga je u saradnji sa Odjelom prodaje u 2024. godini uspješno vodio proces održavanja promotivnih aktivnosti poslovnih partnera u svim poslovnim jedinicama JUAS što podrazumijeva:

- ✓ Kreiranje i vođenje godišnjeg pregleda promotivnih aktivnosti poslovnih partnera u pojedinačnim PJ JUAS
- ✓ Kontinuiranu komunikaciju, evidenciju, rotaciju i usaglašavanje termina sa poslovnim partnerima na mjesečnom nivou
- ✓ Kreiranje izvještaja promotivnih aktivnosti za svakog pojedinačnog poslovnog partnera na mjesečnom nivou – usaglašeni termini
- ✓ Informisanje svih prodajnih timova (apoteka) o promotivnim aktivnostima u JUAS na mjesečnom nivou.

6.4.2.3. Loyalty program JU "Apoteke Sarajevo"

U 2024. godini je realizovano 2.150 Galas kartica lojalnosti. Odjel za marketing kontinuirano je radio na rastu baze Galas loyalty korisnika, sa akcentom na pridobijanju novih korisnika, kroz novitete i nove pogodnosti za korisnike. Kontinuirano smo obavještavali Galas loyalty korisnike o aktuelnim sniženjima, akcijama, putem newslettera, koji su našim korisnicima dostavljani elektronskim putem, a u skladu sa dostupnim e:mail adresama Galas loyalty korisnika.

U cilju što boljeg pozicioniranja Galas asortimana redovno su organizovane promotivne i komercijalne aktivnosti koje za cilj imaju ne samo povećanje prodaje, već i dugoročno pozicioniranje brenda kao prepoznatljivog, ističući vrijednosti i kvalitet naših proizvoda.

Pored promotivnih aktivnosti i promocija, organizovana su tradicionalna praznična sniženja Galas asortimana proizvoda, za koje su se provodile i odgovarajuće marketinške aktivnosti.

6.4.2.4. Pozicioniranje brendova/proizvoda poslovnih partnera na policama i portalima apoteka

U 2024. godini Odjel marketinga je u potpunosti realizovao radni zadatak koji se odnosi na kontinuirani obilazak prodajnih jedinica JUAS (apoteka) sa poslovnim partnerima, a u skladu sa

potpisanim marketinškim ugovorima. Navedena stavka u ugovoru podrazumijeva pozicioniranje brendova ili pojedinačnih proizvoda na policama apoteka, kao i pozicioniranje reklama na vanjskim portalima apoteka. Pozicioniranje proizvoda na policama apoteka u 2024. godini je obavljeno za 45 poslovnih partnera.

U 2024. godini uposlenici Odjela marketing kontinuirano su obilazili apoteke radi praćenja implementacije promotivnih aktivnosti i pružanja podrške apotekama u organizaciji marketinških kampanja. Uposlenici su aktivno učestvovali u realizaciji svih aktivnosti koje se odnose na poboljšanja vizuelnog identiteta poslovnih jedinica.

6.4.2.5. Oglašavanje u printanim, elektronskim i digitalnim medijima

U 2024. godini realizovani su ugovori za oglašavanje koji su podrazumijevali oglašavanje Galas asortimana proizvoda, kampanje koje se odnose na savjetodavnu uslugu u JUAS, oglašavanje noviteta iz JUAS, oglašavanje korisnih informacija za građane, obilježavanje značajnih datuma u farmaciji i zdravstvu, kroz banere, telope, insertere, reklame i PR tekstove.

6.4.2.6. Beauty shop "Bašćaršija"

U 2024. godini nastavili smo sa aktivnom promocijom „Beauty shopa“ na adresi Obala Kulina bana br. 40. Beauty shop je namijenjen svim osobama koje brinu o zdravlju i pravilnoj njezi kože, te nudi široku paletu kozmetike i dermokozmetike renomiranih svjetskih brendova.

Tim stručnjaka JUAS pruža besplatno i pouzdano savjetovanje, odgovarajući na izazove u njezi kože, te pomaže korisnicima da unaprijede svoju svakodnevnu rutinu njege. "Beauty shop" Bašćaršija je otvoren svakim radnim danom od 08:00 do 20:00 h, te subotom od 08:00 do 15:00 h.

Kroz implementaciju ovog projekta željeli smo našim građanima pružiti prostor koji nudi oazu mira, pozitivne energije i stručnu pomoć u njezi kože. Otvorenje

Beauty shop-a Bašćaršija predstavlja važan korak u pružanju dodatnih usluga našim korisnicima i širenju obima naših aktivnosti.

6.4.3. ODJEL ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Odjel za istraživanje i razvoj je i u 2024. godini bio posvećen zadatku da se kvalitet i visoki standardi farmaceutske usluge postignu u cijeloj JUAS, kroz različite aktivnosti usmjerene ka poboljšanju kvaliteta i sigurnosti, a sve u skladu s godišnjim planom rada.

Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja JU "Apoteke Sarajevo" je utemeljen na AKAZ certifikacijskim standardima za apoteke i smjernicama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i drugim relevantnim zakonima iz oblasti zdravstva.

Također, sistem upravljanja kvalitetom poslovanja JU "Apoteke Sarajevo" je utemeljen na međunarodnim standardima ISO 9001:2015, koji se odnosi na poslovanje, ISO 14001:2015, koji se odnosi na zaštitu okoliša i 27001:2022, koji se odnosi na sigurnost informacija.

Redovno su se pratile, po potrebi revidirale, te stvarale nove procedure, u skladu sa potrebama Ustanove, a u cilju unapređenja radnih procesa.

U toku 2024.godine implementirane su tri nove standardne operative procedure (SOP-a):

- SOP-01-01 Upravljanje dokumentacijom u JUAS
- SOP-02-07 Eksterna komunikacija
- SOP-04-22 Reklamacija i povrat robe od kupaca.

Također, revidirana je procedura SOP-01-09 Postupanje po prigovoru pacijenata.

U skladu sa zahtjevima AKAZ certifikacijskih standarda za apoteke kao i međunarodnih ISO standarda, radilo se na primjeni i održavanju pravilnog funkcionisanja sistema upravljanja kvalitetom u cilju modificiranja sistema koji je sposoban da isporuči sigurnu i kvalitetnu farmaceutsku uslugu ali i siguran i kvalitetan proizvod.

U okviru obaveznog izvještavanja prema AKAZ-u, na mjesečnom nivou su praćeni obavezni indikatori izvedbe za sve apoteke, na osnovu kojih se izrađuje finalni izvještaj na godišnjem nivou.

Praćene su prijave problema s lijekovima i receptima, i to:

- prijave sumnje u kvalitetu lijeka i ostalih proizvoda, uključujući i vlastite Galas proizvode,
- prijave neispravnosti lijekova i ostalih proizvoda, uključujući i vlastite Galas proizvode,
- prijave sumnje na falsifikat recepta,
- prijave neželjenih djelovanja lijeka, uključujući i vlastite Galas proizvode,
- povlačenje lijekova s tržišta različitih proizvođača, po uputama ALMBiH.

Proveden je interni audit u svih 47 organizacionih jedinica (apoteka), a sve u skladu sa Planom internih audita za 2024.godinu.

U okviru implementiranog ISO certifikacijskog sistema upravljanja, uspješno je proveden recertifikacijski audit cijele JU "Apoteke Sarajevo", prema standardima ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2022 u decembru 2024.godine.

Praćeno je zadovoljstvo pacijenta/korisnika uslugama JU Apoteke Sarajevo, i to prema:

- ✓ izvještajima s terena u vidu prigovora, pohvala, sugestija, a u saradnji sa Komisijom za prigovore JUAS,
- ✓ anketi o ispitivanju zadovoljstva pacijenata/korisnika.

Plan integriteta je interni dokument koji sadrži detaljnu procjenu podložnosti određenih radnih mjesta, radnih procesa i poslova u nastanku i razvoju korupcije i drugih oblika pristrasnog postupanja, te sadrži skup konkretnih mjera kojima se preveniraju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije i obezbjeđuje povjerenje građana.

Odjel za istraživanje i razvoj zadužen je za monitoring nad provođenjem Plana integriteta JUAS, posebno dijela koji se odnosi na mjere za poboljšanje integriteta Ustanove, te davanje prijedloga za njegovo unaprjeđenje.

U saradnji sa ostalim odjelima Ustanove, kreiran je Izvještaj o Planu integriteta JUAS za 2023. godinu. Najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, podnosi se izvještaj nad provođenjem Plana integriteta rukovodiocu institucije i Uredu za borbu protiv korupcije.

Prikupljen je medicinski otpad nastao u 2023. godini iz svih organizacionih jedinica, procesuiran u skladu sa važećim procedurama i propisima, te predat na konačno uništavanje ovlaštenom operateru.

Nastavljena je saradnja sa kompanijom *Ekopak*, koja je odgovorna za recikliranje otpada i upravljanje otpadom, a kroz koju je osigurano recikliranje dijela proizvedenog otpada, čime, kao društveno odgovorna Ustanova, dajemo svoj doprinos zaštiti okoliša.

U saradnji s Farmaceutskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu izvršena je koordinacija i organizacija obavljanja stručne prakse studenata X semestra Farmaceutskog fakulteta u apotekama, a koju vode certificirani mentori stručni prakse.

Odjel za istraživanje i razvoj bio je posvećen i zadatku da se održi uspostavljeni sistem upravljanja kvalitetom u Galenskom laboratoriju "Galas" kao i kvalitet vlastitih proizvoda iz galenske proizvodnje.

6.4.4. Galenski laboratorij „Galas“

Cijeneci dugogodišnju tradiciju njegovanja vlastite proizvodnje prepoznatljivih formulacija Galenskog laboratorija Galas, JUAS je u izvještajnom periodu provela opsežne aktivnosti u osnaživanju i jačanju tržišne pozicije, opremljenosti, te asortimana proizvoda Galasa.

Sve aktivnosti Galenskog laboratorija „Galas“ u 2024. godini za cilj su imale unaprjeđenje procesa i proizvoda Galas portfolio-a, realizaciju planirane proizvodnje i sprovođenje svih planiranih aktivnosti u toku 2024. godine.

Nastavilo se raditi na racionalizaciji lagera kako "Galas" gotovih proizvoda, tako i lagera polaznih sirovina, sa pažljivim planiranjem proizvodnje, prateći tempo prodaje i potrebe Odjela prodaje.

Galas portfolio čini ukupno 70 proizvoda, koji su svrstani u sljedeće grupe proizvoda:

- ✓ galenski proizvodi (44),
- ✓ kozmetika (16),
- ✓ kozmetika sa posebnom namjenom (9),
- ✓ dodaci prehrani (1).

Proizvodnja u Galenskom laboratoriju "Galas" u 2024. godini je pratila tempo prodaje, poštujući principe GMP (dobre proizvodnje prakse), GLP (dobre laboratorijske prakse) i GDP (dobre distributivne prakse).

Dio portfolija se obezbjeđuje iz vlastite proizvodnje, a dio iz ugovorne proizvodnje.

U vlastitoj proizvodnji proizvedeno je 108.047 komada gotovih proizvoda (kozmetika, kozmetika sa posebnom namjenom, galenski proizvodi).

Ugovornom proizvodnjom proizvedeno je 52.198 komada gotovog proizvoda (vagitorije i supozitorije 10.266 komada i 41.932 komada čajeva).

Top preparati po proizvedenoj količini u 2024. godini su:

- Ethanolum dilutum 100 ml - 10.270 kom
- Čaj urološki 100 g – 10.326 kom.

Kontrolno-analitički laboratorij “Galas” je nastavio sa procesima redovne kontrole ulaznih sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda.

Nastavilo se sa procesom registracije i obnove registracije “Galas” proizvoda. Izvršena je i obnovljena registracija sljedećih proizvoda:

- za grupu - Dodaci prehrani:
 - ✓ Kapi za smirenje i miran san
- za grupu – Kozmetika sa posebnom namjenom:
 - ✓ Vagitorije sa eteričnim uljem čajevca.

Nastavljen je proces provođenja studija stabilnosti za “Galas” proizvode u cilju definisanja roka upotrebe i eventualnog produženja roka upotrebe, u saradnji sa eksternim laboratorijama.

Nastavljen je proces upravljanja kvalitetom pročišćene vode u organizacionim jedinicama JUAS. Prema godišnjem planu, vršeno je redovno uzorkovanje i analiza pročišćene vode u organizacionim jedinicama JUAS, takođe uz pomoć eksternih laboratorija.

Kao društveno odgovorna kompanija, koja ima partnerski odnos sa kompanijom Ekopak, vršeno je usklađivanje oznaka za upravljanje otpadom na ambalaži proizvoda Galenskog laboratorija “Galas” prema standardima za upravljanje otpadom.

6.4.5. ODJEL NABAVKE

Tokom 2024. godine Odjel nabavke nastojao je unaprijediti postojeće radne procese, te optimizirati organizaciju rada odjela.

Osnovni fokus odjela u izvještajnoj godini bila je adekvatna snadbjevenost apoteka kao i informiranost uposlenika u apotekama o isporukama, praćenje kretanja na tržištu, te pravovremeno obezbjeđenje lagera kako bi potencijalne defekture imale minimalan uticaj na našu Ustanovu. Ugovornim klauzulama smo obezbijedili blagovremenu isporuku poručene robe. Uzimajući u obzir česte defekture, posebna pažnja je posvećena dobijanju pravovremenih informacija o predstojećim i tekućim defekturama, pri čemu smo nastojali obezbjediti adekvatan lager. Svi podaci prikupljeni od strane dobavljača i proizvođača su prosljeđeni apotekama kako bi krajnji korisnik imao tačnu i pouzdanu informaciju.

Pored snadbjevenosti apoteka, velika pažnja je posvećena realizaciji dodatnih boniteta za Ustanovu. Sinergističkim djelovanjem sa Odjelom prodaje, Ustanova je uspjela obezbjediti dodatna boniranja uz održavanje optimalnog lagera, te na taj način umanjiti negativan efekat izazova koji su u proteklim godinama nametnuli Ustanovi.

Prilikom rada, poseban fokus bio je na poštivanju svih obvezujućih zakonskih klauzula te poštivanje odluka i mjera donesenih od strane nadležnih institucija. Kao rezultat toga, u 2024.

godini nismo imali niti jednu pritužbu tržišne inspekcije na naš rad sa aspekta snabdijevanja i formiranja cijena.

6.4.5.1. ISO standard

U 2024. godini je sproveden interni audit komisije za ISO standarde, koja je obuhvatila i monitoring Odjela nabavke. Tom prilikom su članovi komisije izvršili detaljan pregled i analizu svih postojećih standarda, te monitorirali apliciranje ISO standarda u redovnim radnim procesima. Nakon uvida u sve poslovne procese te intervju sa uposlenicima uz predočenje obrazaca rada konstatovno je ispunjavanje potrebnih uslova te pridržavanje svih načela, uputa i obrazaca koji su predviđeni navedenim standardima. Ovakav rad je u mnogome pridonio kvalitetu rada odjela što se manifestira u svim segmentima poslovanja.

6.4.5.2. Optimizacija zaliha i nabavki

Kako bi ostvarili svoje strateške ciljeve, te obezbijedili maksimalne benefite za našu ustanovu, od ključnog značaja je bila dobra saradnja i sinhronizacija između Odjela nabavke i prodaje pod monitoringom Rukovodioca sektora za farmaciju.

Intenzivnim radom menadžmenta, prodaje i nabavke, uz odgovorno kreiranje i planiranje narudžbi, te rukovođenje zalihama i praćenjem koeficijenta obrta roba, obezbijeđeno je da se realiziraju svi potpisani ugovori koji su obezbijedili dodatne bonitete za ustanovu.

Opterećenje lagera je parametar koji predstavlja odnos nabavki u odnosu na prodaju, i najbitniji je pokazatelj pravilnog upravljanja kako nabavkama tako i prodajom.

U niže navedenom prikazu je evidentno da kroz posljednjih sedam godina imamo znatno smanjenje i do sada najniže opterećenja lagera JUAS. Na ovaj način, s jedne strane poslovnim jedinicama smo osigurali kurentnu i potrebnu robu, dok smo s druge strane za Ustanovu priskrbili posebno boniranu nabavku i prodaju koja je ključna za poslovni uspjeh. Smanjenje lagera nije generisalo nedostatak kurentne robe u apotekama, što je vidljivo znatnim rastom prodaje. Zajedno sa Odjelom prodaje izvršena je detaljna analiza zaliha po poslovnim jedinicama, u cilju optimizacije ukupnih zaliha na nivou cijele Ustanove. Kako bi se postigli optimalni lageri, fokus prodaje je bio usmjeren na statični, te targetirani i posebno bonirani lager a što je u konačnici rezultiralo kao što smo ranije naveli najnižim opterećenjem lagera.

U tabeli niže su navedeni lageri na dan 31.12., pregled prodaje, kao i opterećenje lagera JUAS u prethodnih sedam godina:

DATUM	LAGER NA DAN 31.12.	PRODAJA	OPTEREĆENJE LAGERA JUAS
31.12.2018.	15.693.785,00	43.561.021,00	4,32

31.12.2019.	13.158.699,00	42.848.874,00	3,69
31.12.2020.	13.871.102,00	47.532.607,00	3,50
31.12.2021.	11.448.425,00	44.621.948,00	3,08
31.12.2022.	12.547.828,00	50.354.348,00	2,99
31.12.2023.	13.389.218,00	53.719.906,00	2,99
31.12.2024.	12.758.633,05	57.599.433,00	2,65

Odjel nabavke je intenzivirao svoju ulogu u praćenju relokacija roba između apoteka, te brigu o kompletnom lageru JUAS, što je u mnogome doprinijelo smanjenju zaliha na optimalnu vrijednost. Koristeći maksimalno benefite informacionog sistema na nivou ustanove su se pratili artikli sa spornim rokovima, kao i artikli koji na bilo koji način mogu opteretiti lager, te je Odjel nabavke koordinirao relokaciju između poslovnih jedinica, a sve sa ciljem optimalnog upravljanja lagerom.

Osnovni procesi koji su navedeni, a koji iza sebe imaju čitave timove odgovornih, lojalnih, sposobnih, te adekvatno koordiniranih uposlenika, omogućili su da 2025. godinu započnemo zdravim lagerom. Prednje opisano će u narednom periodu omogućiti realizaciju nabavki kojima se ostvaruju dodatni benefiti za našu Ustanovu. Ovaj model poslovne politike i upravljanja menadžmenta JUAS je upravo i osigurao finansijsku stabilnost i pozitivne rezultate neovisno od izazova koji su pred Ustanovu postavljeni, prvenstveno misleći na činjenicu da smo samofinansirajuća ustanova koja iz svog poslovanja osigurava sredstva za finansiranje svih troškova.

6.4.5.3. Kontrola cijena

Tokom 2024. godine je održan poseban fokus na kontroli cijena i marži. Unutar odjela postoji više odvojenih kontrolnih tačaka koje su zadužene za monitoring cijena.

Prva kontrola cijena se vrši u procesu realiziranja nabavke prema dobavljačima. Druga kontrola cijena se vrši u procesu fakturisanja računa, za isporučenu robu. Prilikom uočavanja odstupanja, isto se signalizira stručnom saradniku koji vrši analizu koju prosljeđuje rukovodiocu, nakon čega se donosi odluka o daljim koracima, te eventualnim korekcijama.

Na ovaj način se obezbjeđuje nabavka roba po optimalnim cijenama i najboljim uvjetima, uz monitoring ujednačavanja cijena u svim poslovnim jedinicama.

6.4.5.4. Farmaceutski otpad

JUAS posjeduje dokument “Plan upravljanja farmaceutskim otpadom JUAS”, koji je kreiran i usaglašen sa “Planom zaštite okoliša Kantona Sarajevo” te sa ostalim zakonskim normativima iz ove oblasti. JUAS posjeduje Standardnu Operativnu Proceduru o Upravljanju farmaceutskim otpadom koja se uz jasne i decidne upute i pripadajuće obrasce, sprovodi u svim poslovnim jedinicama. Tokom 2024. godine je prikupljen otpad iz svih poslovnica u dislocirano skladište , adekvatno skladišten i razvrstan prema definisanim grupama. Uz nadzor i kontrolu Federalnih inspektora, otpad je preuzet i propisno uništen od strane firme ovlaštene za zbrinjavanje i uništavanje farmaceutskog otpada.

6.4.6. ODJELJENJE LOGISTIKE

U cilju boljeg planiranja i praćenja potpisanih ugovora, optimizirani su radni procesi u Odjeljenju logistike.

U toku izvještajne godine urađena je ponovo detaljna analiza stanja apoteka, na osnovu čega su ustanovljeni prioriteti za ulaganja a koji se ogledaju prvenstveno u molerskim radovima.

Obzirom da su poslovni prostori u kojima su smještene poslovne jedinice pretežno dotrajali, potrebno je izdvojiti znatna sredstva kako bi apoteke poprimile privlačniji izgled. Dugogodišnja nemogućnost adekvatnog ulaganja u obnovu poslovnih prostora, nastao kao posljedica nepovoljne finansijske situacije uzrokovane kontinuiranim rastom prvenstveno troška plata, doveo je do činjenice da su za ostvarenje prednje navedenog potrebna velika ulaganja kroz duži vremenski period.

Tokom 2024. godine je sačinjen “Akt o procjeni rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini” čime smo ispunili zakonske obaveze te unaprijedili uslove rada.

Niže su navedene osnovne aktivnosti Odjeljenja logistike u 2024. godini:

- planiranje i analiza predviđenih budžetskih sredstava iz oblasti održavanja i tenderskih nabavki roba i usluga
- održavanje poslovnih jedinica uz obezbjeđenje svakodnevnih potreba poslovnica
- nabavka, održavanje i servisiranje klima uređaja, plinskih i električnih bojlera
- kontinuirana saradnja sa upraviteljima u cilju rješavanja problema vezanih za zajedničke djelove objekata i instalacija u skladu sa zakonom,
- održavanje vozila, redovni servisi, tehnički pregledi i vanredne popravke vozila
- nabavka i distribucija kancelarijskog, higijenskog i drugog potrošnog materijala.

- kreiranje i realizacija otpremnica za potrošna materijalna sredstva prema zahtjevima apoteka i službi
- kreiranje naloga nabave-narudžbenica prema dobavljačima za sve nemedicinske robe, osnovna sredstva i usluge
- logistička verifikacija i knjiženje-odlaganja faktura i druge dokumentacije za nabavku svih nemedicinskih potrošnih i osnovnih-stalnih sredstava i usluga, uz punu saradnju i koordinaciju sa odjelom računovodstva
- organizacija, praćenje, kontrola i servisiranje iz oblasti protivpožarne zaštite, obuka uposlenika iz oblasti protivpožarne zaštite
- organizacija, praćenje i evidencija verifikacije vaga i ostale medicinske opreme u poslovnim jedinicama
- u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo KS organizovani su redovni sanitarni pregledi uposlenika
- organizacija i kontrola sprovođenja DDD mjera, plan i evidencija
- stalna evidencija povreda na radu
- redovno izdavanje putnih naloga za dostavna i putnička vozila, kao i vođenje evidencije o potrošnji goriva
- redovno održavanje destilacionih aparata u apotekama
- kontinuirana nabavka roba široke potrošnje od ugovorne firme
- praćenje i evidencija iz oblasti fizičke i elektronske zaštite objekata, održavanje alarmnih uređaja i sistema video nadzora
- učešće u koordinaciji i izvršenju godišnjeg popisa inventara
- sprovođenje svih zakonskih propisa iz djelokruga rada

Zadatak Odjeljenja logistike jeste organizacija cjelovite logističke podrške svim organizacionim jedinicama i službama JUAS, kao i realizacija budžeta kroz kretanje materijala, proizvoda i roba u fizičkom, informacionom i organizacionom pogledu.

Tabela: Uporedni pokazatelji usluga iz domena logistike kroz posljednje četiri godine

Naziv troška	2021	2022	2023	2024
ODRŽAVANJE OBJEKATA	41.591,79	15.619,66	8.841,79	12.767,58
ODRŽAVANJE TRANSPORTNIH SREDSTAVA	8.169,27	9.821,13	8.165,35	9.267,86

SERVIS I ODRŽAVANJE KLIMA UREĐAJA	2.131,80	12.191,37	6.347,80	13.433,92
ODRŽAVANJE ALARMNIH UREĐAJA	5.460,90	6.343,00	2.407,83	20.761,97
FIZIČKA I ELEKTRONSKA ZAŠTITA OBJEKATA	19.138,00	1.700,00		19.208,00
PP ZAŠTITA I SERVISIRANJE PP OPREME	3.698,54	1.881,24	4.713,50	5.345,00
UTROŠAK KANCELARIJSKOG MATERIJALA	32.116,31	33.321,70	44.776,54	38.096,30
UTROŠAK SREDSTAVA ZA HIGIJENU I ODRŽAVANJE ČISTOĆE OBJEKATA	22.673,76	19.708,32	24.213,82	29.519,33
	137.001,37	102.608,42	101.489,63	150.423,96

Karakteristike koje svakodnevno unaprjeđujemo i vrijednosti koje njeujemo

- ❖ *tržišni smo lider u pružanju kvalitetne i vrhunske usluge našim pacijentima/korisnicima usluga, a edukacijom naših uposlenika ostvarujemo više standarde naših usluga*
- ❖ *javna smo Ustanova koja kontinuirano poboljšava svoje tehnološke sposobnosti kako bi osigurala inovativna rješenja za zadovoljenje potreba klijenata/kupaca*
- ❖ *privlačimo i zadržavamo talentirane ljude stvarajući kulturu koja potiče otvorenost, inovativnost, promiče individualni rast i nagrađuje inicijativu i performanse*
- ❖ *zdravstvena smo Ustanova koja je bila i biti će najvrijednija farmaceutska znanstvena baza koja omogućava poslovni uspjeh i opću dobrobit društva*
- ❖ *Ustanova smo koja nastoji postaviti nove farmaceutske standarde i korporativne etike u službi kompletnog društva u kojem posluujemo, ali i šire*

7. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

JUAS su osnovane u cilju obavljanja farmaceutske djelatnosti i osiguranja snabdijevanja stanovništva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu, lijekovima i medicinskim sredstvima.

JUAS su osnovane Odlukom o osnivanju Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ Skupštine Grada Sarajevo, broj: 01-012-70-55-6/92 od 14.09.1992. godine, transformacijom Osnovne organizacije Apoteka „Sarajevo“ n.sol.o Sarajevo u sastavu UMC RO „Udruženje apoteke“ n.sol.o Sarajevo registrovano kod Osnovnog suda udruženog rada U/I-968/86 od 30.10.1986. godine na reg. ulošku 1-1415. Rješenjem Ministarstva zdravlja R/F BiH VR. 03-5-6/94 od 5.5.1994. godine i br. 03-5-105/95 od 6.6.1995 godine Ustanova ispunjava zakonom propisane uslove za obavljanje djelatnosti.

JUAS su dana 12.11.2005. godine, pod brojem 04/5-1/IV-17-1-5684-2356/05 dobila Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodanu vrijednost i upisana je u jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza, te joj je dodijeljen identifikacioni broj: 200280090003.

Osnivač JUAS je Kanton Sarajevo sa upisanim kapitalom 0,00 KM, a lice ovlašteno za zastupanje je Zenaida Hasić mr.ph., Generalni direktor bez ograničenja ovlaštenja.

JUAS svoje poslovne aktivnosti obavlja preko 47 poslovnih jedinica (Apoteka/Ogranaka/Depoa), od kojih se 40 apoteka nalazi u Kantonu Sarajevo, dok je 7 Apoteka/Ogranaka/Depoa nalazi u Zeničko-dobojskom kantonu. Za ovu Ustanovu karakterističan je koncept samofinansirajućeg poslovanja, a detaljne analize, ostvarenog rezultata poslovanja i svih bitnih elemenata koji imaju učinak na konačni ishod, iskazane su u nastavku ovog Izvještaja.

Analiza poslovanja

JUAS vodi računovodstvene evidencije u saglasnosti sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koji uključuju i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, poslovne knjige se vode i finansijski izvještaji sastavljaju u skladu sa računovodstvenim standardima, koji su u procesu usklađivanja sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu, odnosno načelu historijskog troška, koji se dosljedno primjenjuju prema vremenskom nastanku i vodi u izvornim vrijednostima tokom cijelog računovodstvenog procesa, kako bi poslužili kao osnova za finansijsko izvještavanje u svim obračunskim periodima.

JUAS primjenjuju sve MSFI sa dopunama i tumačenjima standarda koji su objavljeni od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC) i Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastanka poslovanja i sva računovodstvena evidencija iskazana je u domaćoj valuti (konvertibilna marka, KM)

Finansijski izvještaji na dan 31.12.2024. godine, uz detaljnu analizu poslovanja prikazuju realan i objektivan finansijski položaj JUAS u svim značajnim aspektima. Rezultati poslovanja, bilans stanja, bilans uspjeha i gotovinski tok za završni period iskazani su u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U nastavku je detaljno prikazana analiza poslovanja, koja je zasnovana na set-u finansijskih izvještaja: Bilansu stanja, Bilansu uspjeha i Izvještaju o novčanim tokovima za 2024. godinu, te je iskazana vrijednosna razlika u odnosu na prethodnu 2023. godinu.

Ostvareni finansijski rezultat za period 01.01. - 31.12.2024.

JUAS je u toku 2024. godine ostvarila ukupan rast prihoda 10,39 % u odnosu na prethodnu 2023. godinu.

Ključni pokazatelji poslovanja sumarno su prikazani u narednim tabelama:

Tabela 1: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2024.

POSLOVNI PRIHODI	BRUTO PROFIT	EBITDA	NETO REZULTAT
82.453.470	19.637.038	736.219	202.302
 10%	 10%	 -23%	 -51%

Tabela 2: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2024.

POKAZATELJ	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Poslovni prihodi	74.691.842	82.453.470	7.761.628	 10,39%
Bruto profit	17.933.323	19.637.038	1.703.715	 10%
EBITDA	961.519	736.219	-225.300	 -23%
EBIT poslije poreza	417.036	202.302	-214.734	 -51%

Tabela 3: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2024.

Indikator	2023	2024
Poslovni prihodi	74.691.842	82.453.470
Bruto profit	17.933.323	19.637.038
Fiksni i varijabilni troškovi	-20.250.766	-22.891.247
Fiksni i varijabilni troškovi u bruto profitu	-113%	-117%
EBITDA	961.519	736.219
Finansijski prihodi	26.289	6.320
Amortizacija	-1.032.950	-981.582
EBIT poslije poreza	417.036	202.302

- Neto finansijski rezultat u 2024. godini ostvaren u iznosu od 202.302 KM.

Graf 1: Pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01.-31.12.2024.

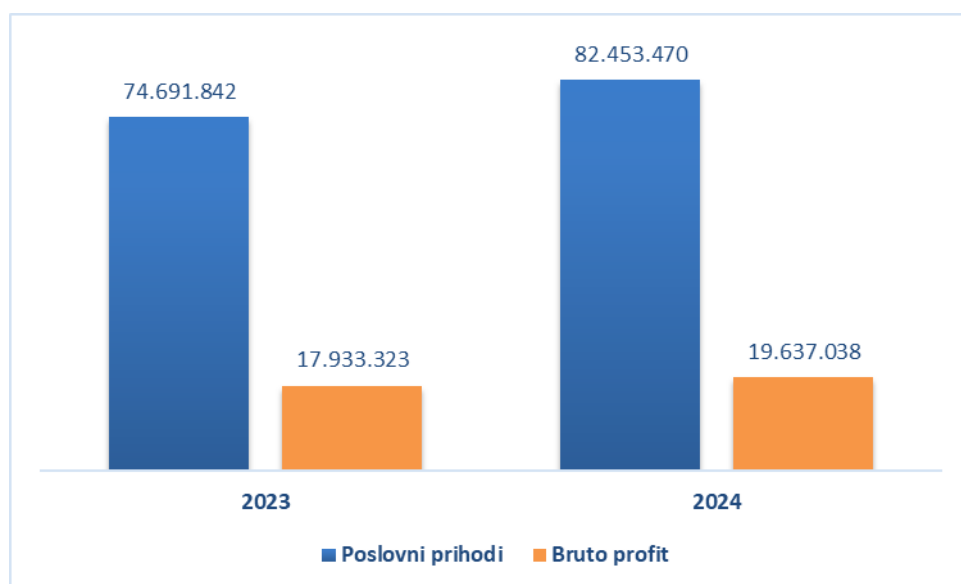

Tabela 4: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2024.

Pozicija	2023	%	2024	%
KAPITAL	10.025.614	28%	10.227.916	27%
Dugoročne obaveze	1.685.091	7%	1.861.862	7%
Kratkoročne obaveze	24.034.339	93%	25.866.008	93%

Tabela 5: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2024.

POKAZATELJ	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Nabavke	54.597.187	57.003.713	2.406.526	↑ 4%
Prihodi od rabata	7.230.012	8.160.292	930.280	↑ 13%
Zalihe	14.056.023	14.119.017	62.994	↑ 0%

U toku 2024. godine nabavke rastu 4%, dok prihodi od rabata rastu 13%, u odnosu na 2023. godinu.

Analiza bilansa uspjeha

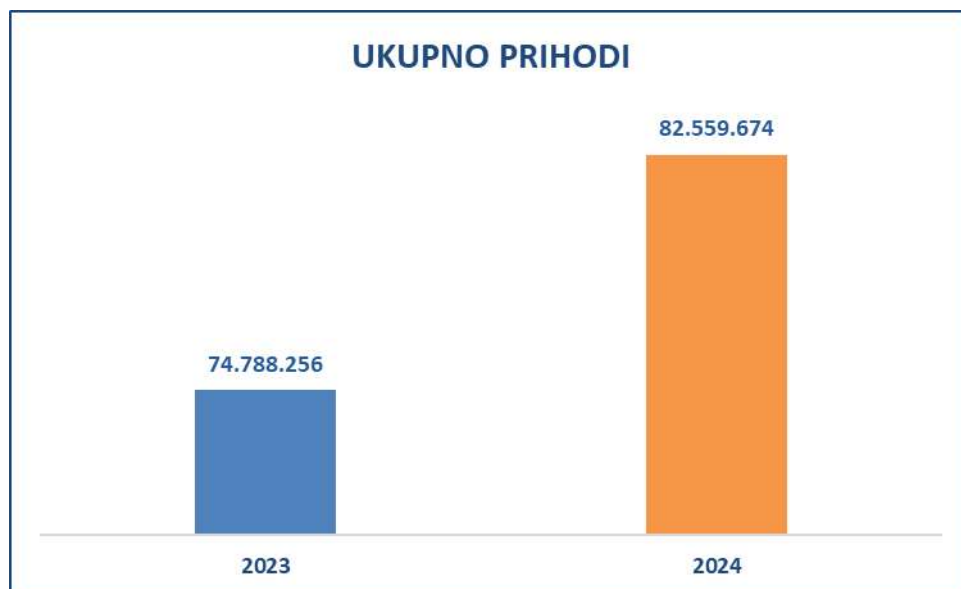
Prihodi i profitabilnost

Ukupno ostvareni prihodi u 2024. godini iznose 82.559.674 KM te u odnosu na 2023. godinu su povećani za 7.771.418 KM ili 10,39%.

Tabela 6: Ukupni prihodi

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Ukupno prihod	74.788.256	82.559.674	7.771.418	↑ 10,39%
UKUPNO PRIHODI	74.788.256	82.559.674	7.771.418	↑ 10,39%

Graf 2: Ukupni prihodi

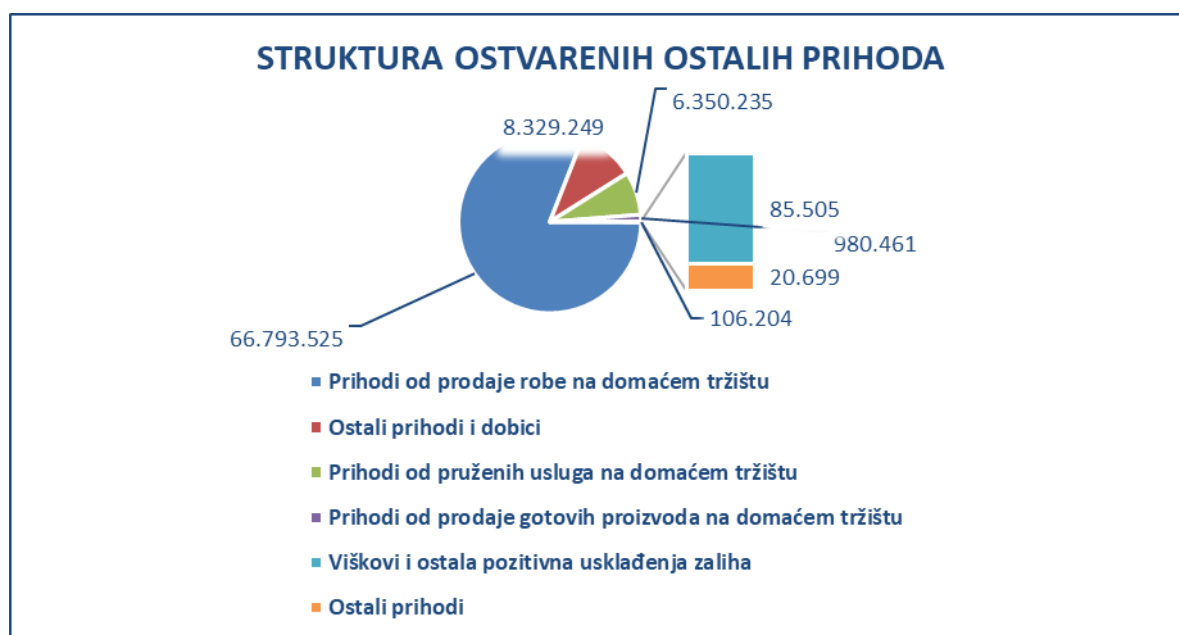
Struktura ostvarenih prihoda

Tabela 7: Struktura ostvarenih prihoda

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	60.639.039	66.793.525	6.154.486	↑ 10%
Ostali prihodi i dobici	7.446.089	8.329.249	883.160	↑ 12%
Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	5.500.064	6.350.235	850.171	↑ 15%
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda na domaćem tržištu	1.106.650	980.461	-126.189	↓ -11%
Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha	68.555	85.505	16.950	↑ 25%
Ostali prihodi	27.859	20.699	-7.160	↓ -26%
UKUPNO OSTALI PRIHODI	74.788.256	82.559.674	7.771.418	↑ 10,39%

- Prihodi od prodaje robe iznose 66.793.525 KM, isti su povećani u odnosu na 2023. godinu za 6.154.486 KM ili 10%.
- Ostali prihodi i dobici iznose 8.329.249 KM, isti su u odnosu na 2023. godinu povećani za 883.160 KM ili 12%.
- Prihodi od pruženih usluga iznose 6.350.235 KM, isti su u odnosu na 2023. godinu povećani za 850.171 KM ili 15%.
- Prihodi od prodaje gotovih proizvoda iznose 980.461 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe smanjenje u iznosu 126.189 KM ili 11%.
- Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha iznose 85.505 KM, u odnosu na 2023. godinu isti bilježe povećanje u iznosu 16.950 KM ili 25%.
- Ostali prihodi iznose 20.699 KM, u odnosu na 2023. godinu isti bilježe smanjenje u iznosu 7.160 KM ili 26%.

Graf 3: Struktura ostvarenih prihoda

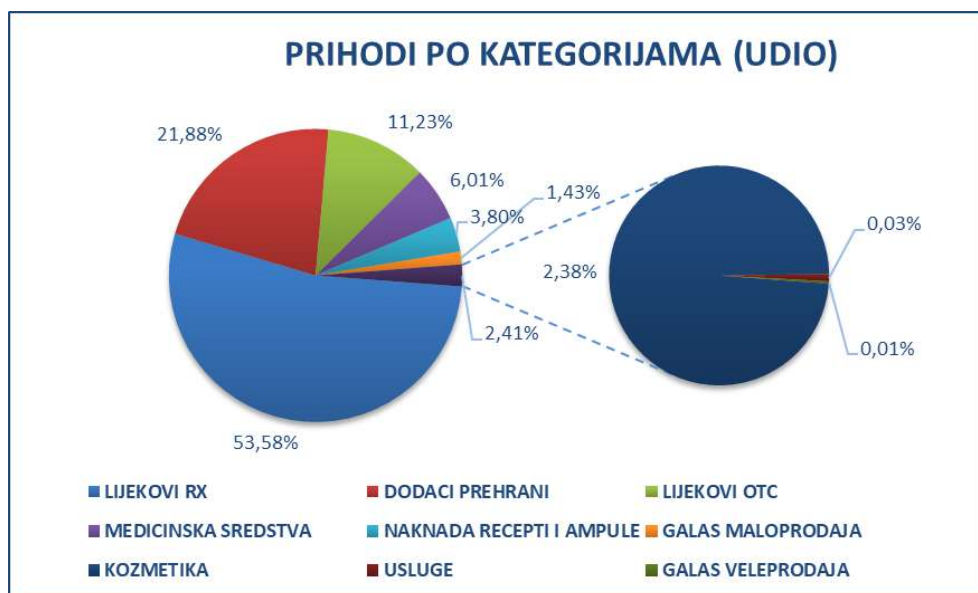
Struktura ostvarenih prihoda od prodaje robe i usluga po prodajnim kategorijama

Tabela 8: Struktura ostvarenih prihoda od prodaje robe i usluga po prodajnim kategorijama

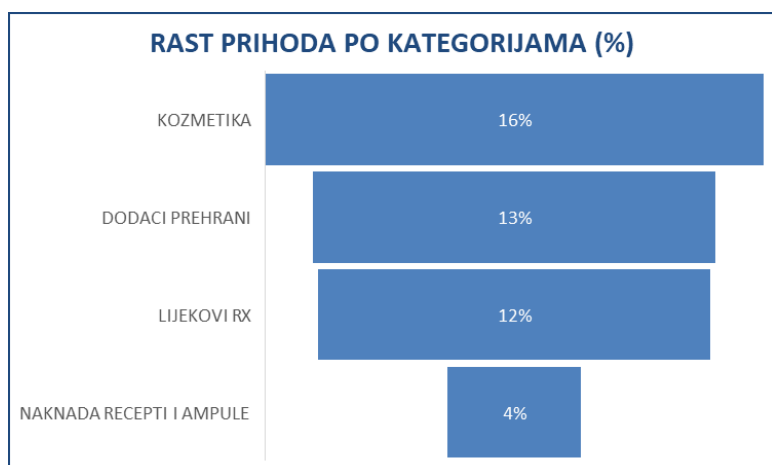
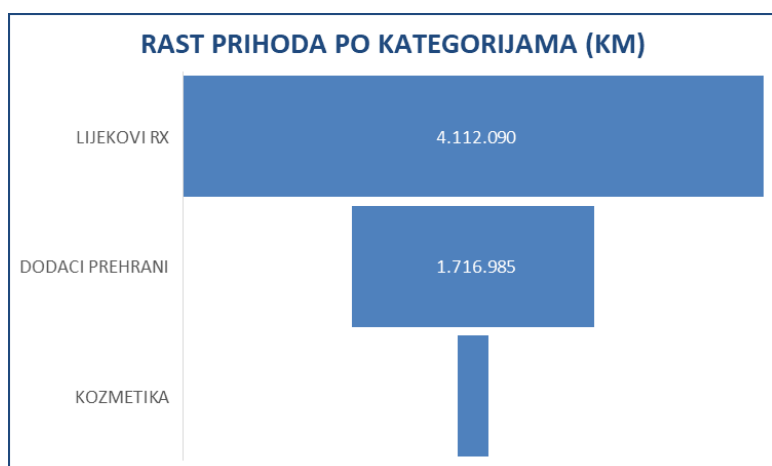
PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	33.600.631	37.712.721	4.112.090	↑	12%
DODACI PREHRANI	13.679.788	15.396.773	1.716.985	↑	13%
LIJEKOVI OTC	7.885.975	7.905.879	19.904	↑	0%
MEDICINSKA SREDSTVA	4.229.056	4.230.042	986	↑	0%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	2.564.845	2.672.210	107.364	↑	4%
GALAS MALOPRODAJA	1.147.140	1.004.044	-143.096	↓	-12%
KOZMETIKA	1.448.510	1.673.585	225.075	↑	16%
USLUGE	19.469	17.952	-1.517	↓	-8%
GALAS VELEPRODAJA	4.230	5.945	1.715	↑	41%
DATI RABATI	-320.221	-236.470	83.751	↓	-26%
UKUPNO	64.259.424	70.382.681	6.123.257	↑	10%

- Lijekovi Rx iznose 37.712.721 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 4.112.090 KM ili 12% u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 53,58%.
- Dodaci prehrani iznose 15.396.773 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 1.716.985 KM ili 13% u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 21,88%.
- Lijekovi OTC iznose 7.905.879 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 19.904 KM ili 0,3% u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 11,23%.
- Medicinska sredstva iznose 4.230.042 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 986 KM ili 0% u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 6,01%.
- Naknada za recepte i ampule iznosi 2.672.210 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 107.364 KM ili 4 % u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 3,80%.
- Galas maloprodaja iznosi 1.004.044 KM, bilježi smanjenje u iznosu 143.096 KM ili 12%, u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 1,43%.
- Kozmetika iznosi 1.673.585 KM, bilježi povećanje u iznosu 225.075 KM ili 16% u odnosu na isti period prošle godine, ima udio u ukupnoj prodaji 2,38%.
- Usluge iznose 17.952 KM, bilježe smanjenje u iznosu 1.517 KM ili 8% u odnosu na isti period prošle godine, imaju udio u ukupnoj prodaji 0,03%.
- Galas veleprodaja iznosi 5.945 KM, bilježi povećanje u iznosu 1.715 KM ili 41% u odnosu na isti period prošle godine, ima udio u ukupnoj prodaji 0,01%.

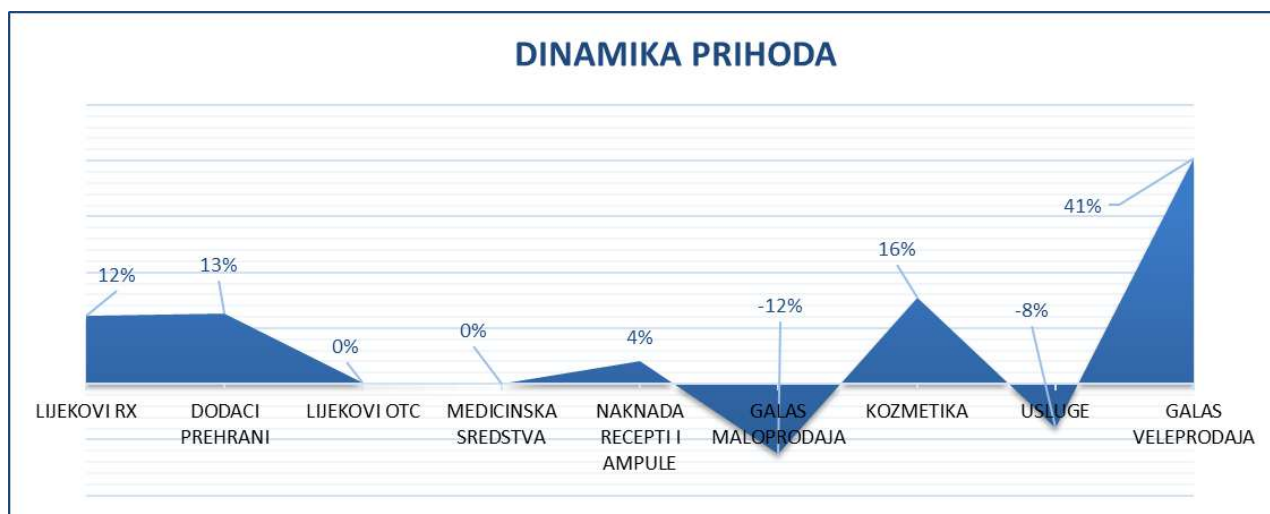
Graf 4: Struktura ostvarenih prihoda od prodaje robe i usluga po prodajnim kategorijama

Graf 5: Rast prihoda po kategorijama

Graf 6: Dinamika prihoda

Ostali značajni prihodi

Tabela 9: Finansijski i naturalni rabati

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Finansijski i naturalni rabati	7.230.012	8.160.292	930.280 ↑	13%

Dobrom rabatnom politikom menadžmenta Ustanove, te potpisivanjem novih ugovora sa dobavljačima prihodi od finansijskih i naturalnih rabata bilježe povećanje u iznosu 930.280 KM ili 13% u odnosu na isti period prošle godine.

Finansijski i naturalni rabati u 2024. godini iznose 8.160.292 KM.

Graf 7: Finansijski i naturalni rabati

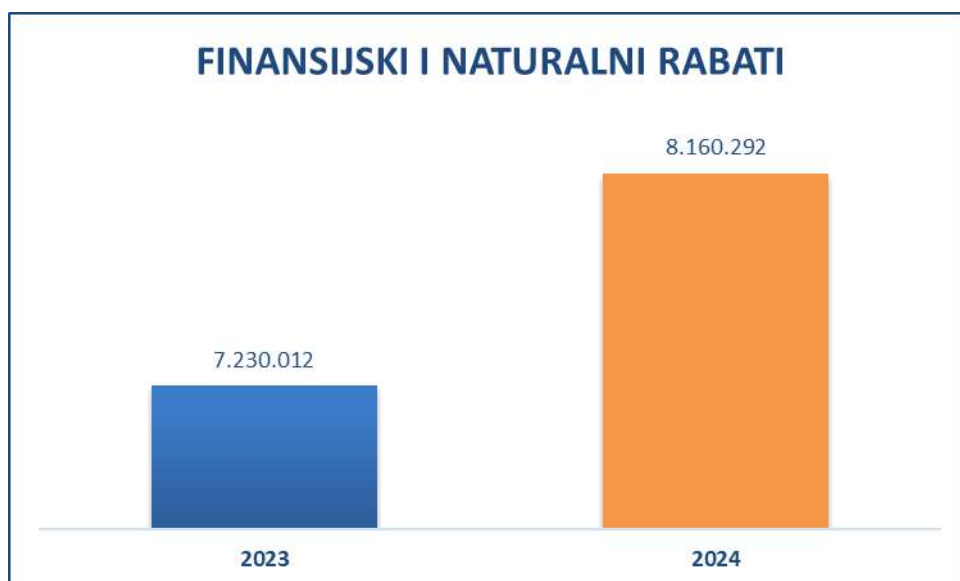
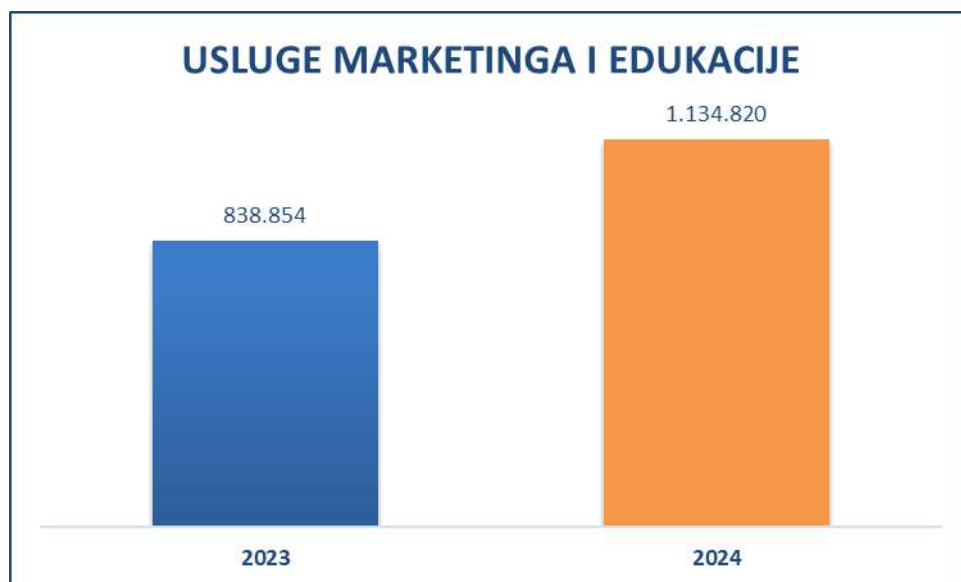

Tabela 10: Prihodi od marketinga i pruženih edukacija

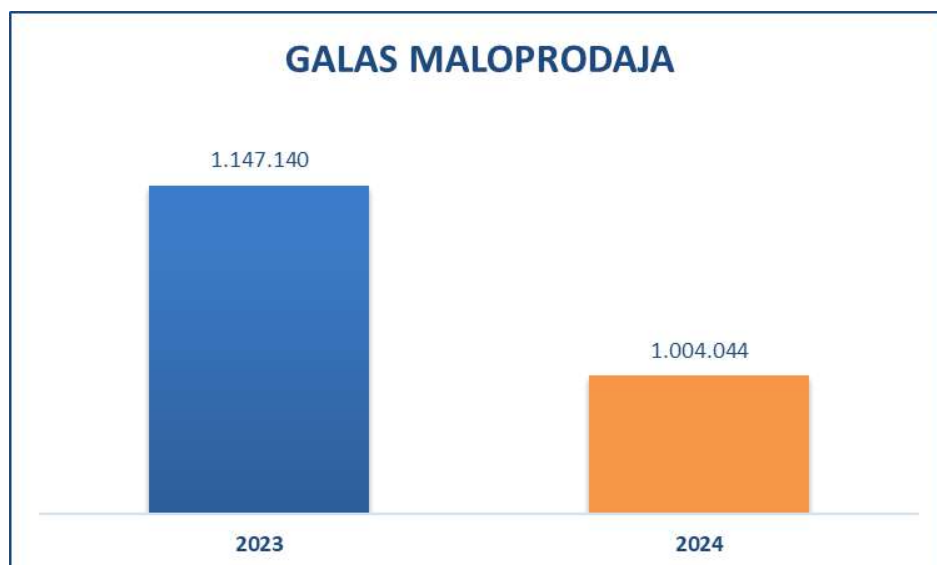
Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Prihodi od marketinga i pruženih edukacija	838.854	1.134.820	295.966	↑ 35%

Prihodi od marketinga i pruženih edukacija iznose 1.134.820 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 295.966 KM ili 35% u odnosu na isti period prošle godine.

Graf 8: Prihodi od marketinga i pruženih edukacija**Tabela 11:** Galas

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
GALAS MALOPRODAJA	1.147.140	1.004.044	-143.096	↓ -12%	1,43%
GALAS VELEPRODAJA	4.230	5.945	1.715	↑ 41%	0,01%

Prihodi od Galasa – maloprodaja iznose 1.004.044 KM, isti bilježe smanjenje u iznosu 143.096 KM ili 1,34% u odnosu na isti period prošle godine.

Graf 9: Galas maloprodaja

Analiza troškova

Rashodi

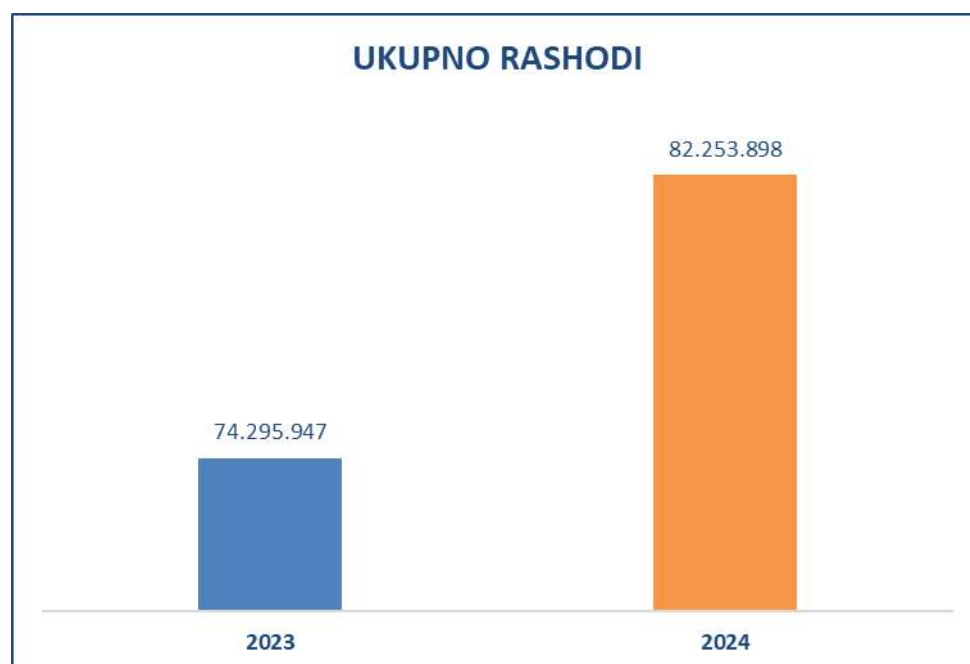
Ukupni rashodi za 2024. godinu iznose 82.253.898 KM, u odnosu na 2023. godinu isti su povećani za 7.957.951 KM ili 10,71%

Tabela 12: Ukupno rashodi

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Ukupno rashodi	74.295.947	82.253.898	7.957.951	↑ 10,71%
UKUPNO RASHODI	74.295.947	82.253.898	7.957.951	↑ 10,71%

Nivo ukupnih rashoda je porastao srazmjerno sa rastom poslovnih aktivnosti.

Graf 10: Ukupno rashodi

Struktura ostvarenih rashoda

Tabela 13: Struktura ostvarenih rashoda

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Nabavna vrijednost prodate robe	53.138.050	58.484.109	5.346.059	↑ 10%
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	17.947.250	20.400.568	2.453.318	↑ 14%
Amortizacija	1.032.950	981.582	-51.368	↓ -5%
Troškovi sirovina i materijala	427.007	587.873	160.866	↑ 38%
Troškovi primljenih usluga	462.682	585.839	123.157	↑ 27%
Ostali poslovni rashodi i troškovi	497.504	535.295	37.791	↑ 8%
Troškovi energije i goriva	296.400	300.960	4.560	↑ 2%
Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	236.940	142.901	-94.039	↓ -40%
Troškovi rezerviranja, finansijski rashodi i ostali rashodi	257.164	234.771	-22.393	↓ -9%
UKUPNO POSLOVNI RASHODI	74.295.947	82.253.898	7.957.951	↑ 10,71%

- Nabavna vrijednost prodate robe iznosi 58.484.109, u odnosu na 2023. godinu bilježi povećanje u iznosu 5.346.059 KM ili 10%.
- Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iznose 20.400.568 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježi povećanje u iznosu 2.453.318 KM ili 14%.
- Amortizacija iznosi 981.582 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježi smanjenje u iznosu 51.368 KM ili 5%.
- Troškovi sirovina i materijala iznose 587.873 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe povećanje u iznosu 160.866 KM ili 38%.
- Troškovi primljenih usluga iznose 585.839 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe povećanje u iznosu 123.157 KM ili 27%.
- Ostali poslovni rashodi i troškovi iznose 535.295 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe povećanje u iznosu 37.791 KM ili 8%.
- Troškovi energije i goriva iznose 300.960 KM, bilježe povećanje u odnosu na 2023. godinu u iznosu od 4.560 KM ili 2%.
- Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha iznose 142.901 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe smanjenje u iznosu 94.039 KM ili 40%.
- Troškovi rezerviranja, finansijski rashodi i ostali rashodi iznose 234.771 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježe smanjenje u iznosu 22.393 KM, ili 9%.

Graf 11: Struktura ostvarenih rashoda

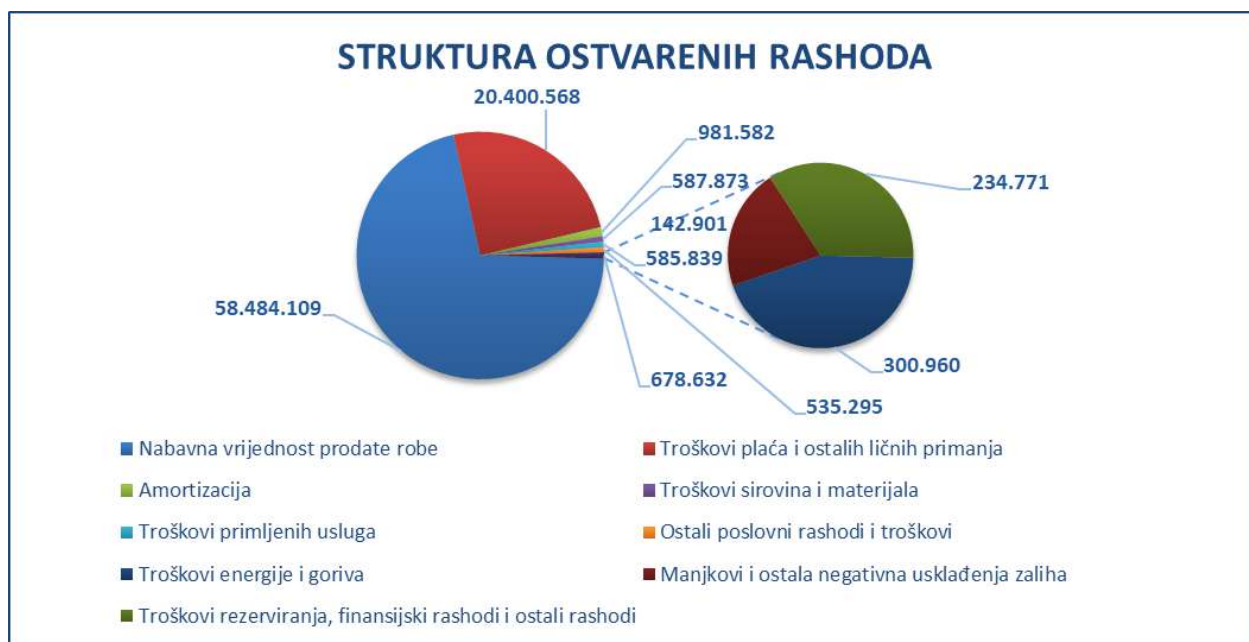

Tabela 14: Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	17.947.250	20.400.568	2.453.318 ↑	14%

Značajno povećanje bilježimo na troškovima plata i ostalih ličnih primanja u iznosu 2.453.318 KM ili 14% u odnosu na 2023. godinu. Povećanje je uvjetovano povećanjem neto satnice za zaposlenike.

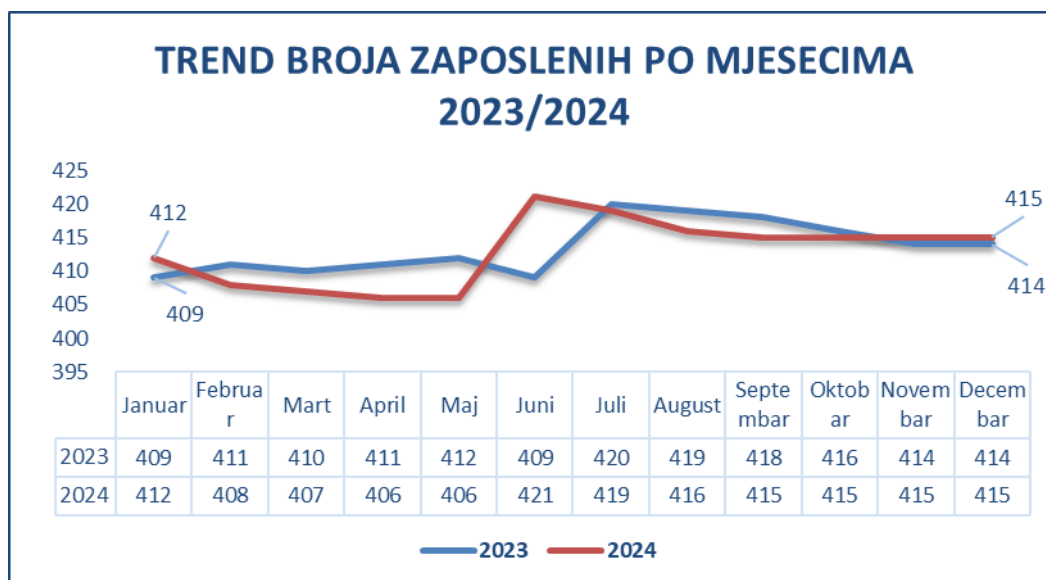
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja iznose 20.400.318 KM.

Graf 12: Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

Graf 13: Trend broja zaposlenih

Prosječan broj zaposlenih u 2024. godini je iznosio 413 uposlenika, dok je u 2023. godini iznosio 414 uposlenika.

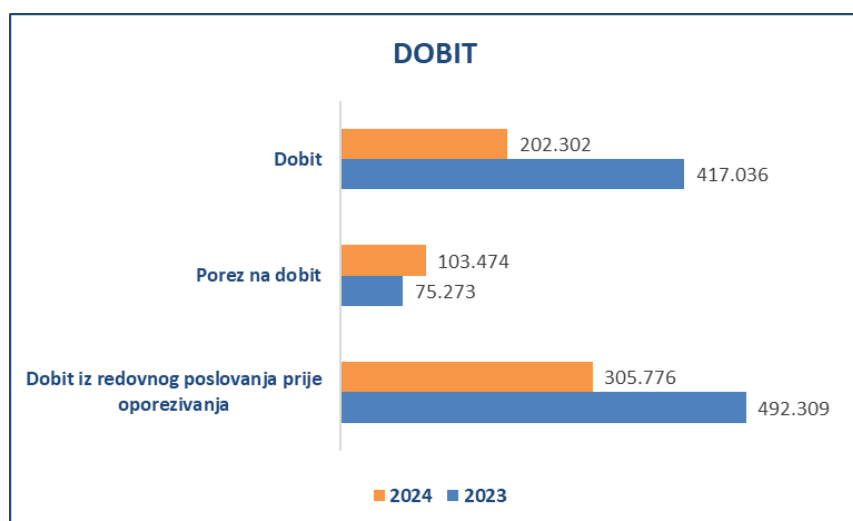
Dobit

Tabela 15: Dobit

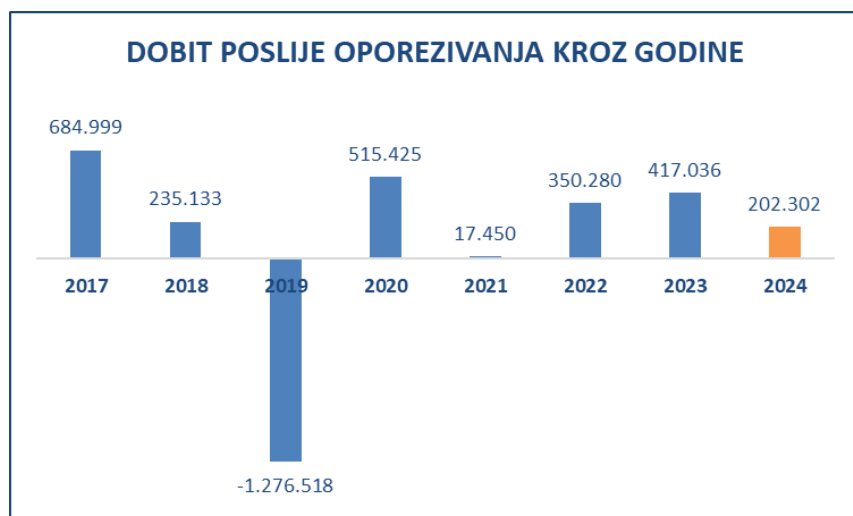
Naziv pozicije	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	492.309	305.776	-186.533 ↓	-38%
Porez na dobit	75.273	103.474	28.201 ↑	37%
Dobit	417.036	202.302	-214.734 ↓	-51%

Dobit poslije oporezivanja u 2024. godini iznosi 202.302 KM, ista je u odnosu na 2023. godinu smanjena za 214.734 KM ili 51%.

Graf 14: Dobit

Graf 15: Ostvarena dobit/gubitak kroz godine

Analiza bilansa stanja

Tabela 16: Potraživanja od kupaca

Pozicija	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Potraživanja od kupaca	5.839.740	7.286.374	1.446.634 ↑	25%

Potraživanja od kupaca iznose 7.286.374 KM. Potraživanja su povećana za 1.446.634 KM ili 25% u odnosu na 2023. godinu.

Graf 16: Potraživanja od kupaca

Tabela 17: Obaveze prema dobavljačima

Pozicija	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Obaveze prema dobavljačima	21.675.887	22.868.949	1.193.062 ↑	6%

Obaveze prema dobavljačima iznose 22.868.949 KM, iste su u odnosu na 2023. godinu povećane za 1.193.062 KM ili 6%.

Graf 17: Obaveze prema dobavljačima

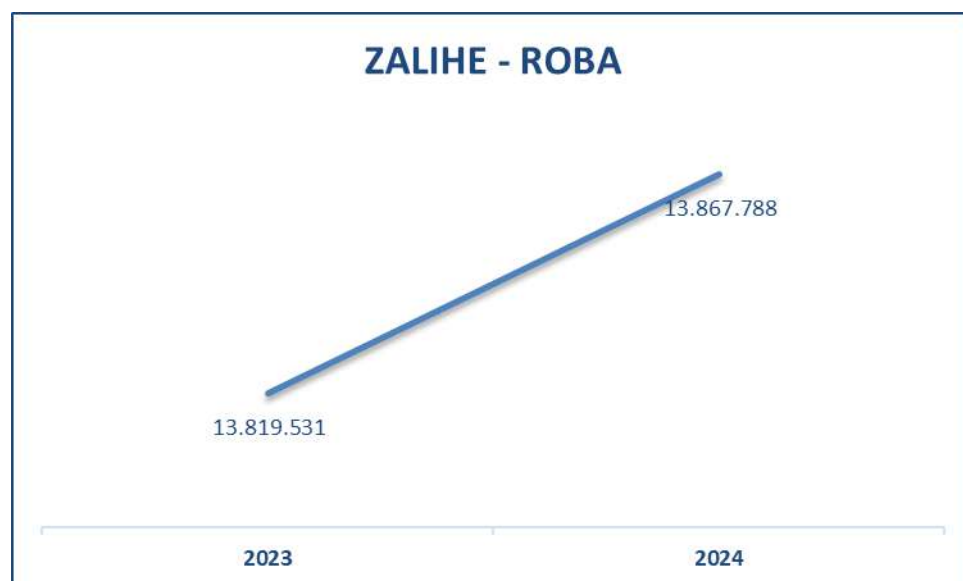

Tabela 18: Zalihe - roba

Pozicija	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Zalihe - roba i gotovi proizvodi	13.819.531	13.867.788	48.257 	0%

Vrijednost zaliha robe na kraju 2024. godine iznosi 13.864.788 KM, iste su u odnosu na 2023. godinu povećane za 45.257 KM ili 0%.

Graf 18: Zalihe - roba

Graf 19: Potraživanja od kupaca/obaveze prema dobavljačima/ Zalihe- roba

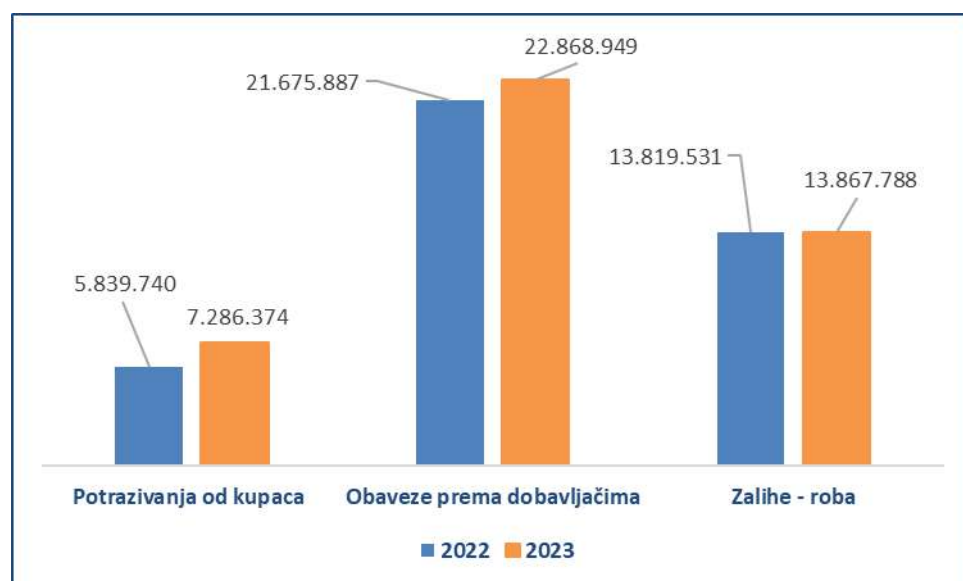
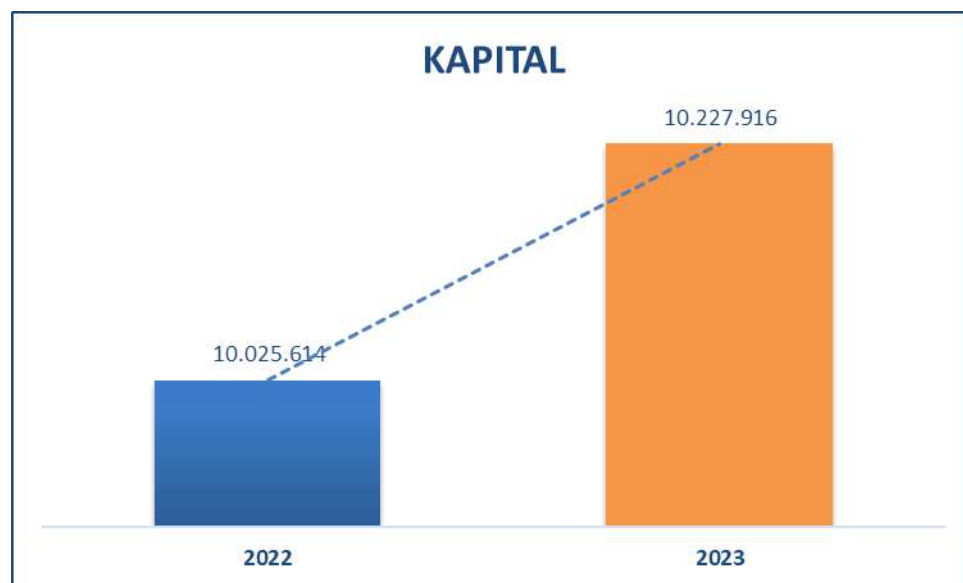

Tabela 19: Kapital

Pozicija	2023	2024	± (KM)	% PROMJENA
Kapital	10.025.614	10.227.916	202.302 ↑	2,02%

Kapital na kraju 2024. godine iznosi 10.227.916 KM, isti je u odnosu na 2023. godinu povećan za 202.302 KM ili 2,02%.

Graf 20: Kapital**Tabela 20:** Investicije 2024

Pozicija	Vrijednost
Metalni proizvodi i naprave	5.027
Računari i druga oprema za obradu podataka	11.466
Radijski, televizijski i komunikacijski uređaji i oprema	0
Medicinska oprema, fini mehanički i optički instrumenti	6.200
Namještaj i unutarnja oprema	2.081
Strojevi i oprema ukupno	24.774

Tabela 21: Novčani tok

Pozicija	2023	2024
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	492.309	305.776
Amortizacija	1.032.950	981.582
Dobit/(gubitak) od otuđenja nekretnine, postrojenja Neto	-	167
(Otpuštanje)/ dodatno priznata rezervisanja, neto	378	1.342
(Otpuštanje)/ ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca Neto	-	67
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	168.385	57.396
Otpisane obaveze	- 1.796	- 28
(Otpuštanje)/ dodatno priznata rezervisanja, neto	- 44.600	-
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	- 710	- 976
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	40.161	46.461
Smanjenje/(povećanje) zaliha	- 1.122.954	- 62.994
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	- 28.057	- 1.446.634
Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja	18.964	- 9.413
Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine	- 710.731	- 102.197
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	2.081.189	2.096.441
Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	- 186.960	479.894
Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza	1.972	984
Plaćeni porez na dobit		- 75.273
Neto gotovinski tok koji je generisan / (korišten) u poslovnim aktivnostima	1.742.500	2.272.127
Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	- 87.233	- 903.379
Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti	- 403.762	-
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima	- 490.995	-
Otplata glavnice po najmovima		- 612.185
Otplata kamate po najmovima		- 46.785
Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		599.868
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	- 585.623	- 531.752
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima	- 585.623	- 590.854
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKIVALENATA	665.882	777.894
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA POČETKU PERIODA	946.834	1.612.716
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA KRAJU PERIODA	1.612.716	2.390.610

Analiza i izvještaj o novčanim tokovima uređen je prema indirektnoj metodi.

Izvještajem o novčanim tokovima

Novčani tokovi razdoblja se klasificiraju na tokove poslovnih, finansijskih i investicijskih/ulagačkih aktivnosti, pri čemu su najveći prilivu zabilježeni iz poslovnih aktivnosti u iznosu 2.272.127 KM, što predstavlja povećanje u iznosu 529.627 KM u odnosu na prethodnu 2023. godinu.

Zaključak

Finansijski pokazatelji poslovanja JUAS za 2024. godinu zajedno sa pozitivnim poslovnim rezultatom ukazuju na stabilnost poslovanja.

Neto rezultat za izvještajni period iznosi 202.302 KM, nakon poreza.

I pored povećanja neto satnice za zaposlenike koje je imalo značajan negativan efekat na povećanje troškova za plate i ostala lična primanja u iznosu 2.453.318 KM JUAS je dobrim poslovanjem i dobrom rabatnom politikom uspio da amortizuje negativni finansijski efekat Kolektivnog ugovora.

Ukupno ostvareni prihodi u 2024. godini iznose 82.559.674 KM te u odnosu na 2023. godinu su povećani za 7.771.418 KM ili 10,39%.

Prihodi od prodaje robe iznose 66.793.525 KM, isti su povećani u odnosu na 2023. godinu za 6.154.486 KM ili 10%.

Vrijedi napomenuti da je dobrom pregovaračkom politikom, te potpisivanjem novih ugovora sa dobavljačima ostvareno značajno povećanje prihoda od rabata. Finansijski i prirodni rabati u 2024. godini iznose 8.160.292 KM u odnosu na 2023 godinu isti su povećani za 930.280 KM ili 13%.

Prihodi od marketinga i pruženih edukacija iznose 1.134.820 KM, isti bilježe povećanje u iznosu 295.966 KM ili 35% u odnosu na isti period prošle godine.

Nivo ukupnih rashoda je porastao srazmjerno sa rastom poslovnih aktivnosti.

Ukupni rashodi za 2024. godinu iznose 82.253.898 KM, u odnosu na 2023. godinu isti su povećani za 7.957.951 KM ili 10,71%

Najveću kategoriju rashoda čini nabavna vrijednost prodate robe u iznosu 58.484.109, u odnosu na 2023. godinu bilježi povećanje u iznosu 5.346.059 KM ili 10%.

Sljedeća kategorija rashoda sa najvećim učešćem su troškovi plata i ostalih ličnih primanja koja iznose 20.400.568 KM, u odnosu na 2023. godinu bilježi povećanje u iznosu 2.453.318 KM ili 14%.

Pored ostvarenih rezultata, bitno je istaći da je JUAS jedina samofinansirajuća Ustanova koja se finansira iz vlastitih sredstava, te ne koristi budžetska sredstva za finansiranje, niti kreditna zaduženja.

Pozitivan finansijski rezultat ostvaren je fokusiranjem na komercijalnu prodaju, kako u maloprodajnim objektima, tako i kroz online prodaju.

Nekoliko ključnih tačaka poslovanja JUAS:

- Rast prihoda i bruto profita (10%) - iako je poslovanje pozitivno, zbog povećanja prihoda i profita, dugoročno takvo poslovanje nije dovoljno da pokrije rastuće troškove plata.
- Smanjenje poslovnog rezultata (51%) - ovo ukazuje na ozbiljan pad efikasnosti i profitabilnosti, koji je gotovo u potpunosti izazvan povećanjem troškova plata.
- Povećanje troškova plata (2,4 miliona ili 14%) - ključni faktor smanjenja profitabilnosti.
Visoki troškovi rada mogu biti održivi samo ako postoji odgovarajući rast produktivnosti i prihoda.
- Povećanje obaveza prema dobavljačima - sredstva koja su mogla biti usmjerena ka investicijama ili operativnoj efikasnosti, sada se preusmjeravaju na pokriće troškova plata, što može dovesti do smanjenja likvidnosti i otežanog poslovanja u budućnosti.

Konstantno povećanje satnice i koeficijenata kroz kolektive ugovore, dodatno ograničava fleksibilnost JUAS u prilagođavanju troškova rada, čineći poslovanje teško prilagodljivim tržišnim promjenama.

Ovakva situacija, u kojoj su troškovi rada fiksirani na visokom nivou, može dovesti do dugoročnih problema u održavanju rentabilnosti i konkurentnosti, naročito u uslovima ekonomske nestabilnosti ili smanjenja potražnje za proizvodima i uslugama.

Iako su poslovni prihodi i bruto profit u porastu, trenutna struktura troškova i povećanje obaveza prema dobavljačima ukazuju na ozbiljne izazove koji mogu ugroziti dugoročnu stabilnost i održivost poslovanja.

JAVNA USTANOVA “APOTEKE SARAJEVO”

KRANJČEVIĆEVA 29, 71 000 SARAJEVO, BiH

Tel.: 033 722 660; Fax.: 033 722 667

e- mail: info@apoteke-sarajevo.ba

www.apoteke-sarajevo.ba